

Enhed		Samlenotat til ERU vedr. ECOFIN 10. december 2013	
INTOKO, International Økonomi	1.	(Evt.) Direktiv om rammer for genopretning og afvikling af kreditinstitutter mv. (BRRD) <i>- Behandling af Europa-Parlamentets ændringer med henblik på enighed ved førstebehandlingen</i> KOM(2012) 280 Materialet er udarbejdet af Økonomi- og Indenrigsministeriet i samarbejde med Erhvervs- og Vækstministeriet	Side 3
Sagsbehandler -			
Koordineret med			
Sagsnr. -			
Doknr. -	2.	(Evt.) Forslag til direktiv om indskudsgarantiordninger <i>- Behandling af Europa-Parlamentets ændringer med henblik på enighed ved førstebehandlingen</i> KOM(2010)368 Materialet er udarbejdet af Økonomi- og Indenrigsministeriet i samarbejde med Erhvervs- og Vækstministeriet	Side 19
Versionsnr. 1			
Dato 04-12-2013			
	3.	Fælles afviklingsmekanisme for Kreditinstitutter (SRM) <i>- Generel indstilling</i> KOM(2013) 520 Materialet er udarbejdet af Økonomi- og Indenrigsministeriet i samarbejde med Erhvervs- og Vækstministeriet	Side 26
	4.	Rentebeskatningsdirektivet <i>- Politisk enighed</i> KOM(2008) 727 Materialet er udarbejdet af Økonomi- og Indenrigsministeriet i samarbejde med Skatteministeriet	-
	5.	Rapport til Det Europæiske Råd om skattepolitiske emner og finansministrenes rapport om skatteemner under Konkurrenceevnepagten <i>- Tilslutning</i> KOM-dokument foreligger ikke Materialet er udarbejdet af Økonomi- og Indenrigsministeriet i samarbejde med Skatteministeriet	-
	6.	Adfærdskodeks for erhvervsbeskatning <i>- Rådskonklusioner</i> KOM-dokument foreligger ikke Materialet er udarbejdet af Økonomi- og Indenrigsministeriet i samarbejde med Skatteministeriet	-

7. Revisionsrettens årsberetning om budgetgennemførelsen i 2012 -
- *Præsentation*
KOM-dokument foreligger ikke
Materialet er udarbejdet af Økonomi- og Indenrigsministeriet i samarbejde med Finansministeriet

8. Europæisk semester: Proceduren for makroøkonomiske ubalancer, scoreboard-rapport 2014 Side 38
- *Udveksling af synspunkter*
KOM(2013) 790
Materialet er udarbejdet af Økonomi- og Indenrigsministeriet

9. Europæisk semester: Vækstundersøgelsen 2014 Side 48
- *Udveksling af synspunkter*
KOM(2013) 800, 801, 785
Materialet er udarbejdet af Økonomi- og Indenrigsministeriet

10. Rådsbeslutninger om partnerskabsprogrammer -
- *Udkast til Rådets udtalelser*
KOM (2013) 902, 904, 909, 910, 911 final
Materialet er udarbejdet af Økonomi- og Indenrigsministeriet

11. Gennemførelse af Stabilitets- og Vækstpagten -
- *Udkast til rådsbeslutning*
- *Udkast til rådshenstilling*
KOM(2013) 906, 907
Materialet er udarbejdet af Økonomi- og Indenrigsministeriet

12. (Evt.) Ny forordning om EU's betalingsbalancefacilitet Side 54
- *Status*
KOM(2012) 336
Materialet er udarbejdet af Økonomi- og Indenrigsministeriet

Dagsordenspunkt 1: Direktiv om rammer for genopretning og afvikling af kreditinstitutter mv. (BRRD)

KOM(2012) 280

Resumé

Kommissionen fremsatte d. 6. juni 2012 direktivforslag vedr. genopretning og krisehåndtering af nødlidende kreditinstitutter ("banking recovery and resolution directive" - BRRD). Direktivet skal sikre fælles rammer i EU for tidlig indgriben, forebyggelse, afvikling og grænseoverskridende tilsynssamarbejde vedr. nødlidende og potentielt nødlidende kreditinstitutter og investeringsselskaber. Forslaget indeholder bl.a. mulighed for nedskrivning af aktier, garant- og andelsbeviser og ansvarlig kapital samt nedskrivning af tilgodehavender for bankernes kreditorer og/eller konvertering heraf til egentlig kernekapital (såkaldt "bail-in"). Dette skal finansiere en ordnet afvikling og dermed mindske risikoen for, at de offentlige finanser påføres omkostninger ved kriser i den finansielle sektor.

Der blev opnået enighed om et kompromis om sagen i Rådet på ECOFIN 21. og 26. juni 2013. Siden har formandskabet forhandlet sagen med Europa-Parlamentet. Blandt de centrale udeståender i dialogforhandlingerne ventes at være Europa-Parlamentets ønske om større fleksibilitet i systemiske kriser til at undtage passiver fra bail-in, sammenlignet med Rådets kompromis, og i disse situationer anvende såkaldte statslige stabiliseringsinstrumenter (dvs. mulighed for nationalisering, statslige garantier og kapitalindsud mv.). Desuden ønsker Europa-Parlamentets generelt at give EBA flere muligheder for at mediere mellem nationale afviklingsmyndigheder i situationer, hvor de forskellige myndigheder ikke kan nå til enighed.

DER har senest i sine konklusioner fra 24.-25. oktober 2013 opfordret til, at der opnås en endelig aftale om sagen inden udgangen af 2013. Der foreligger endnu ikke et bud på et samlet kompromis mhp. godkendelse i både Europa-Parlamentet og Rådet.

Der henvises i øvrigt til grund- og nærhedsnotat af 2. oktober 2012 forelagt Folketingets Europaudvalg. Desuden henvises til samlenotater forelagt Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 22. juni 2012, 10. juli 2012, 5. marts 2013, 14. maj 2013 og 21. juni 2013. Nedenfor gives en prioriteret gennemgang af sagens status.

Baggrund

I forlængelse af den finansielle krise, hvor der i en række lande har været behov for betydelig statslig intervention i banksektoren i form af statslige kapitalindsud, garantier o.l., er der på internationalt plan igangsat et arbejde med at ensrette og styrke reglerne for krisehåndtering.

Formålet med dette arbejde er at minimere markedsusikkerheden og skabe klarere rammer for krisehåndtering i den finansielle sektor, herunder at sikre ensartede konkurrencevilkår, styrke samarbejdet om håndtering af kriseramte grænseoverskridende institutter samt at mindske sandsynligheden for kriser og de negative effekter ved kriser i den finansielle sektor. Et centralt formål er især at mindske omkostningerne ved sådanne kriser for de offentlige finanser ved at sikre, at det ikke er skatteyderne, men derimod den finansielle sektor selv, der i udgangspunktet bærer tabene forbundet med afvikling af et kreditinstitut.

G20 har via Financial Stability Board (FSB) udviklet internationale standarder for afvikling af finansielle virksomheder, og Kommissionens forslag skal ses i sammenhæng med de globale drøftelser på området.

I Danmark er der med Bankpakke III og IV allerede etableret et effektivt afviklingssystem for banker¹, hvor banksektoren og private investorer (aktionærer og kreditorer) bærer tabene i forbindelse med afvikling af banker. Der er mange lighedstræk mellem det danske afviklingsregime og Kommissionens forslag.

Der er med BRRD tale om et EU-lovgivningsforslag, som gælder hele EU28, og som drøftes i den normale EU-lovgivningsprocedure. Forslaget er således en del af grundlaget for det styrkede banksamarbejde, men ikke som sådan en del af det styrkede banksamarbejde med fælles banktilsyn og fælles afviklingsordning for en delmængde af EU-landene (eurolandene og de ikke-eurolande, der måtte ønske at deltage), jf. separate lovgivningsinitiativer. Der er lagt op til, at reglerne i forslaget om en fælles afviklingsmekanisme (SRM) og BRRD skal ensrettes.

Indhold

Overordnet vedrører forslaget regler og tilsynsbeføjelser i EU i forbindelse med tidlig indgriben, forebyggelse, afvikling og grænseoverskridende tilsynssamarbejde vedr. nødlidende og potentielt nødlidende kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber (investeringsselskaber). Direktivet fastlægger således en fælles krisehåndteringsramme, herunder specifikke krisehåndteringsværktøjer, ligesom der fastlægges værktøjer til forebyggelse og tidlig indgriben i de omfattede finansielle virksomheder. Forslaget indeholder endvidere et styrket samarbejde mellem nationale afviklings- og tilsynsmyndigheder i forbindelse med tidlig indgriben og krisehåndtering, ligesom forslaget indeholder bestemmelser om oprettelse af nationale krisehåndteringsfonde.

Direktivet omfatter alle kreditinstitutter, hvilket for Danmark betyder, at både pengeinstitutter og realkreditinstitutter vil være omfattet af reglerne. Endvidere er investeringsselskaber (på dansk kaldet fondsmæglerselskaber) omfattet af forslaget. Forslaget indeholder imidlertid en bestemmelse om, at reglerne om genopretnings- og afviklingsplaner, jf. nedenfor, skal anvendes proportionalt i forhold til institutternes størrelse og kompleksitet.

Oprettelse af en afviklingsmyndighed

Efter forslaget forpligtes landene til at udpege en offentlig afviklingsmyndighed (delvist at sammenligne med Finansiell Stabilitet A/S i Danmark), eller en anden organisation, der tildeles beføjelser som offentlig myndighed. Dette kan enten være en selvstændig myndighed eller en del af landets tilsynsmyndighed, centralbank eller anden offentlig administrativ myndighed. Såfremt afviklingsmyndigheden er en del af en anden myndighed, skal der etableres de nødvendige arrangementer for at undgå interessekonflikter, ligesom der skal være adskillelse mellem afviklingsfunktionen og myndighedens øvrige funktioner.

Afviklingsmyndigheden skal have beføjelser til at anvende afviklingsværktøjerne på institutter autoriseret i det pågældende medlemsland. Myndigheden skal endvidere have beføjelser til at kunne kræve diverse forebyggende tiltag, hvis kreditinstituttet vurderes at være svært at afvikle, jf. nedenfor. For institutter med aktiviteter i flere lande skal de pågældende landes afviklingsmyndigheder samarbejde, som det i dag kendes fra tilsynsmyndighedernes samarbejde vedr. grænseoverskridende koncerner, jf. også nedenfor.

Genopretnings- og afviklingsplaner

Som et centralt element i forebyggelse af krisesituationer opstiller direktivet et krav om, at alle institutter skal udarbejde en genopretningsplan, der skal indeholde nærme-

¹ Det fremgår af den politiske aftale af 10. oktober 2013 om implementering af de nye kapitalkravsregler og SIFI-krav, at parterne er enige om, at der vil blive fastsat regler om krisehåndtering af SIFI'er og andre penge- og realkreditinstitutter, når der er afklaring vedr. de kommende fælles EU-regler om krisehåndtering (BRRD). Det angives samtidig, at det ikke er hensigten, at danske SIFI'er skal afvikles efter Bankpakke 3, idet der er tale om systemiske institutter.

re retningslinjer for, hvordan instituttet vil kunne rette op på sin økonomiske situation i tilfælde, hvor denne skulle blive væsentligt forværret. Instituttet skal forelægge planen for den nationale tilsynsmyndighed (i Danmark Finanstilsynet), der godkender planen, hvis den vurderes at være tilstrækkelig. Vurderes planen ikke at være tilstrækkelig, kan tilsynsmyndigheden kræve, at instituttet udarbejder en revideret plan. Vurderes den reviderede plan fortsat ikke at være acceptabel, skal tilsynsmyndigheden bede instituttet om at identificere ændringer til instituttets forretning, der kan adressere problemet. Vurderes de foreslåede ændringer stadig ikke at være tilstrækkelige til at løse de identificerede problemer, kan tilsynsmyndighederne kræve, at instituttet iværksætter yderligere alternative tiltag, der skal sikre, at genopretningsplanen virker i praksis – dette kan bl.a. omfatte en reduktion af risikoprofilen, en ændret finansieringsstruktur eller ændret selskabsledelse.

Ud over en genopretningsplan stiller direktivet tillige krav om, at afviklingsmyndigheden i samarbejde med tilsynsmyndigheden skal udarbejde en afviklings-/krisehåndteringsplan for hvert institut. Planen skal indeholde en stillingtagen til, hvilke beføjelser og redskaber afviklingsmyndigheden forventer at gøre brug af, såfremt instituttet opfylder betingelserne for afvikling og derfor skal afvikles ("krisehåndteres"). I forbindelse med udarbejdelsen af afviklingsplanen skal myndighederne vurdere, om instituttet overhovedet vil kunne afvikles ("krisehåndteres"). Denne vurdering baseres på, hvorvidt det er muligt og troværdigt for afviklingsmyndigheden enten at opløse instituttet via konkurslovgivningen eller via de særlige krisehåndteringsværktøjer, uden at skabe betydelige negative effekter for det finansielle system – dette både i det enkelte land og i EU som helhed. Vurderes dette ikke at være tilfældet, kan afviklingsmyndigheden kræve, at instituttet iværksætter diverse tiltag for at rette op herpå – dette kan bl.a. omfatte nedbringelse af store engagementer, frasalg af diverse aktiver, ændret struktur eller udstedelse af gældsinstrumenter, der kan konverteres til aktier i en kritesituation.

Såvel genopretnings- som afviklingsplaner skal ajourføres mindst en gang om året.

For så vidt angår koncerner, indeholdt Kommissionens forslag krav om gruppegenopretningsplaner og gruppe-afviklingsplaner, som obligatorisk skulle indeholde genopretningsplaner og afviklingsplaner for koncernen som helhed samt individuelle genopretningsplaner og afviklingsplaner for alle institutter i koncernen.

For så vidt angår gruppe-*genopretningsplaner* lægger Rådets kompromis op til, at disse kun skal indeholde separate genopretningsplaner for datterselskaber i koncernen, såfremt værtslandet for datterselskabet kræver dette. Beslutningsproceduren for genopretningsplanen er fastlagt således, at der tilstræbes en fælles beslutning mellem hjem- og værtslandemyndigheder. Kan myndighederne ikke blive enige om gruppegenopretningsplanen, da mægler den Europæiske Banktilsynsmyndighed, EBA, med bindende virkning i spørgsmålet².

For gruppe-*afviklingsplaner* er Rådets kompromis formuleret således, at gruppeplanen altid skal identificere separate tiltag for alle institutter i koncernen. Beslutningsproceduren for afviklingsplanen er fastlagt således, at der tilstræbes en fælles beslutning mellem hjem- og værtslandemyndigheder. Kan myndighederne ikke blive enige om gruppe-afviklingsplanen, da mægler den Europæiske Banktilsynsmyndighed, EBA, med bindende virkning i spørgsmålet.

Der forventes generelt at kunne opnås enighed med Europa-Parlamentet om en model, der ligger tæt på Rådets kompromis på dette punkt.

Koncernintern finansiel støtte

² Ved "bindende mægling" forstås, at EBA træffer afgørelse i tilfælde af uenigheder mellem tilsynsmyndigheder, jf. bestemmelserne herom i EBA-forordningen.

Som endnu et element i forbindelse med genopretning og kriseforebyggelse indeholder direktivet mulighed for – under en række forudsætninger – at yde økonomisk støtte i form af lån, garantistillelse eller pantsætning af aktiver mellem selskaber inden for samme koncern. Disse regler vil være særligt relevante i tilfælde, hvor de to selskaber ligger i forskellige lande, og hvor koncerninterne transaktioner derfor kan få betydning for den finansielle stabilitet i ét eller flere af de involverede lande.

I Kommissionens forslag kunne tilsynsmyndigheden for det institut, der yder støtte, modsætte sig eller begrænse støtten, hvis denne vurderedes at være en trussel mod det ydende selskabs økonomiske situation. Tilsynsmyndigheden for selskabet, der modtager støtten, kunne imidlertid henvende sig til EBA (som ville kunne foretage bindende mægling), hvis myndigheden ikke fandt, at beslutningen om at modsætte sig eller begrænse støtten var velbegrundet. Ifølge Rådets kompromis kan tilsynsmyndigheden for det selskab, der yder støtten imidlertid altid vælge at modsætte sig støtten uden at EBA vil kunne ændre herpå. Der kan kun blive tale om koncernintern finansiell støtte, hvis instituttet, der modtager støtten, opfylder betingelserne for tidlig indgriben jf. nedenfor.

Europa-Parlamentets holdning giver ikke samme mulighed for, at tilsynsmyndighederne kan afvise koncernintern finansiell støtte, som Rådets kompromis gør.

Tidlig indgriben

Direktivforslaget indeholder en styrkelse af de nationale tilsynsmyndigheders mulighed for tidligt at kunne gribe ind over for et institut, der ikke overholder, eller er tæt på ikke at overholde, væsentlige regler i kapitalkravsdirektivet. Konkret tillægges tilsynsmyndighederne bl.a. kompetence til at;

- Kræve, at hele eller dele af instituttets genopretningsplan iværksættes,
- Kræve, at ledelsen indkalder til generalforsamling, hvor tilsynsmyndigheden fastlægger dagsordenen,
- Kræve, at instituttet fjerner ét eller flere bestyrelsesmedlemmer eller medlemmer af ledelsen,
- Kræve, at instituttet laver en plan for genforhandling af gældsaftaler med kreditorer.
- Kræve indsat en særlig administrator ("special manager") i instituttet i tilfælde, hvor de øvrige tiltag om tidlig indgriben ikke er tilstrækkelige

Det er endvidere et krav, at tilsynsmyndigheden i denne situation orienterer afviklingsmyndigheden, og afviklingsmyndigheden vil herefter kunne kræve, at instituttet selv tager kontakt til eventuelle købere for at forberede afvikling af instituttet. Alternativt kan afviklingsmyndigheden også selv tage kontakt til potentielle købere for at forberede afviklingen af instituttet.

Hvis der skal tages skridt til tidlig indgriben i relation til en koncern med aktiviteter i flere lande, skal den relevante tilsynsmyndighed orientere EBA og de øvrige tilsynsmyndigheder gennem tilsynskollegiet for det pågældende institut. Såfremt der er uenighed mellem tilsynsmyndigheder i de forskellige lande om tidlig indgriben vedr. den konkrete koncern, da vil det i sidste ende være op til de enkelte landes tilsynsmyndigheder at træffe beslutning om de konkrete tiltag under tidlig indgriben, for så vidt angår de dele af koncernen, som hører under den pågældende myndigheds tilsyn. Dog vil der være mulighed for bindende mægling fra EBA ved visse af de tidlige indgrebsmuligheder i koncerner.

Der forventes generelt at kunne opnås enighed med Europa-Parlamentet om en model, der ligger tæt på Rådets kompromis på dette punkt.

Afvikling og afviklingsredskaber

Forslaget opstiller tre betingelser for, at der kan igangsættes en afviklingsproces;

- (i) tilsynsmyndigheden vurderer, at instituttet er nødlidende eller forventeligt vil blive det,
- (ii) der er ikke udsigt til, at private eller tilsynsmæssige initiativer (inkl. tidlig indgriben, jf. ovenfor, eller nedskrivning af kapital, jf. nedenfor) kan forhindre, at instituttet bliver nødlidende inden for en rimelig tidsfrist, og
- (iii) den pågældende afviklingshandling er nødvendig af hensyn til den offentlige interesse.

Forslaget indeholder krav om, at anvendelsen af afviklingsbeføjelserne sker under hensyntagen til en række generelle principper, herunder bl.a.:

- at aktionærene er de første til at tage tab,
- at kreditorerne tager tab i henhold til den sædvanlige konkursrækkefølge, med mindre direktivet foreskriver andet,
- at ledelsen som hovedregel skiftes ud,
- at kreditorer inden for samme klasse behandles ligeværdigt,
- at ingen kreditor lider et større tab ved afviklingen, end vedkommende ville have gjort, hvis instituttet var blevet konkursbehandlet efter de normale konkursregler (således at ingen kreditor må blive stillet dårligere i forbindelse med afvikling, end denne ellers ville have været).

Forslaget indeholder fire forskellige afviklingsværktøjer, som en afviklingsmyndighed som minimum skal kunne gøre brug af. Ud over disse afviklingsværktøjer udelukker forslaget ikke, at det enkelte land kan have andre yderligere afviklingsværktøjer, såfremt disse ikke er til hinder for en effektiv afvikling af koncerner og er i overensstemmelse med direktivets generelle afviklingsformål og -principper. De fire værktøjer er:

- Frasalg: Giver afviklingsmyndigheden muligheden for at sælge hele eller dele af et institut på markedsvilkår uden aktionærernes/ejernes samtykke. Salget sker til en køber, der ikke er et overgangsinstitut, jf. nedenfor. Sælges kun dele af instituttet, skal den resterende del af instituttet afvikles.
- Etablering af et overgangsinstitut ("Bridge institution"): Giver afviklingsmyndigheden mulighed for at sælge hele eller dele af et instituts aktiver, rettigheder og forpligtelser til et overgangsinstitut, som senere skal videresælges som led i en ordnet afvikling. Det gamle institut med de tilbageværende aktiviteter, vil skulle afvikles.
- Udskilning af aktiver ("Asset separation"): Giver afviklingsmyndigheden mulighed for at frasælge værdiforringede aktiver fra enten det nødlidende institut eller overgangsinstituttet til et offentligt ejet eller offentligt kontrolleret selskab (et aktivforvaltningselskab) med henblik på afvikling af disse aktiver (typisk over længere tid). Det er en betingelse, at det afgivende institut undergår en omstrukturering, hvilket konkret sker ved at kræve, at dette afviklingsredskab altid skal anvendes sammen med et af de øvrige afviklingsredskaber.
- Gældsnedskrivning og/eller -konvertering ("Bail-in"): Giver afviklingsmyndigheden mulighed for;
 - a) at rekapitalisere et institut, så dette igen opfylder kapitalkravene, ved at nedskrive instituttets forpligtigelser (gæld) til kreditorer eller at konvertere gælden til egentlig kernekapital. Det undgås dermed, at det pågældende institut skal afvikles, da den ansvarlige kapital genoprettes. For at rekapitalisering kan anvendes, er det et krav, at rekapitaliseringen medfører en realistisk mulighed for, at instituttet efterfølgende kan overleve på lang sigt. Der skal i denne forbindelse udarbejdes en restruktureringsplan, ligesom der skal udpeges en administrator, som skal udarbejde og gennemføre planen. Dette er en såkaldt "åben bank bail-in" model, dvs. det gamle institut ikke afvikles, men lever videre.

- b) at konvertere instituttets gæld til egentlig kernekapital eller at reducere hovedstolenpåden samlede gæld som led i overdragelsen af aktiver og passiver fra et nødlidende institut til et overgangsinstitut, således at overgangsinstituttet kun overtager gæld svarende til den reelle (fordingede) værdi af de overtagne aktiver. Dette er en såkaldt "lukket bank bail-in"-model, dvs. det gamle institut afvikles.
- c) at konvertere gæld til egentlig kernekapital eller at reducere hovedstolenpåden samlede gæld som led i anvendelsen af afviklingsværktøjerne frasalg eller udskilning af aktiver. Dette er en ny tilføjelse i kompromisforslaget, og er ligeledes en "lukket bank bail-in"-model".

Europa-Parlamentets kompromisforslag indeholder endvidere yderligere tre statslige stabiliseringsinstrumenter, jf. nedenfor.

Direktivet indeholder bestemmelser om, at før afviklingsredskaberne kan anvendes, da skal al aktie-, garanti- eller andelskapital, al ansvarlig gæld samt al supplerende kapital være fuldt nedskrevet. Nedskrivningen af disse kapitaltyper kan stå alene, hvis nedskrivningen i sig selv er tilstrækkeligt til at sikre, at instituttet igen er levedygtigt. Er dette ikke tilfældet, da skal nedskrivning af kapitalen ske sammen med anvendelse af de ovenfor nævnte afviklingsværktøjer, fx bail-in.

Det skal bemærkes, at punkt b) ovenfor i høj grad svarer til modellen under Bankpakke III i Danmark. Under Bankpakke III fastholder de kreditorer, hvis fordringer overflyttes til et datterselskab under Finansiell Stabilitet A/S, dog et krav på hele fordringen, modsat i direktivforslaget, hvor der ikke lægges op til at være et sådant tilbageværende krav.

Undtagelser fra bail-in

Kommissionens forslag, som Rådets kompromis og Europa-Parlamentets holdning fastholder, indebærer en tilgang til bail-in, hvor alle passiver, der ikke eksplicit er undtaget, kan nedskrives og/eller konverteres, uanset om dette måtte være eksplicit specificeret i gældskontrakten eller ej (den såkaldte "statutory" tilgang til bail-in). Rådets kompromis giver derudover afviklingsmyndigheden mulighed for at kræve, at institutterne udsteder instrumenter med kontraktuelle bestemmelser om bail-in. Disse instrumenter skal nedskrives eller konverteres, før øvrige ikke-kontraktuelle instrumenter nedskrives eller konverteres.

I forhold til brug af bail-in er der dog visse instrumenter, der helt er undtaget. Dette gælder bl.a. indlån op til 100.000 euro (idet dog indskydergarantien træder i stedet for disse indskud og vil kunne omfattes af bail-in) samt forpligtigelser vedr. deltagelse i betalings-, clearings- og afviklingssystemer med tilbageværende løbetid på under 7 dage. Forpligtigelser mellem kreditinstitutter med en løbetid på under 7 dage er ligeledes undtaget. Desuden undtages sikrede fordringer (som fx særligt dækkede obligationer (SDO'er), særligt dækkede realkreditobligationer (SDRO'er) og realkreditobligationer (RO'er). Afviklingsmyndigheden kan i denne forbindelse selv vælge, om man vil nedskrive den del af passivet, der overstiger den sikrede del (dvs. den del af passivets værdi, som overstiger værdien af den sikkerhed, som ligger til grund), eller i stedet fuldt ud at undtage SDO'er, SDRO'er (samlet set benævnt "covered bonds") og RO'er, dvs. også inkl. den del af passivet, der overstiger værdien af sikkerheden.

Som følge af gældende krav for særligt dækkede obligationer (SDO'er og SDRO'er) skal de udstedende institutter løbende sikre tilstrækkelig sikkerhed for værdien af de udstedte SDO'er og SDRO'er. Nogle institutter finansierer denne supplerende sikkerhed ved at udstede såkaldte "junior covered bonds" (JCB'er), hvis provenu anvendes til at købe statsobligationer o.l., der herefter indgår som den supplerende sikkerhed for den konkrete udstedelse af de særligt dækkede obligationer. Ifølge direktivforslaget vil sådanne JCB'er også kunne omfattes af bail-in, men kun i det omfang værdien af den samlede sikkerhed for udstedelserne (dvs. værdien af boligerne og den supplerende

sikkerhed, som i alt udgør den samlede sikkerhed for den konkrete SDO- eller SDRO-udstedelse) er faldet så meget i værdi, at det ikke længere dækker de samlede krav (dvs kravene fra ejerne af SDO'en eller SDRO'en og JCB'erne)³. Det svarer i princippet til tilgangen i den danske Bankpakke III, selvom det i Danmark typisk er realkreditinstitutter og ikke banker, der udsteder JCB'er, og at realkreditter ikke er omfattet af bankpakke III.

Forpligtelser til medarbejdere er ligeledes undtaget fra kravet om bail-in (dog undtaget såkaldt diskretionær løn, fx bonus o.l., med mindre denne diskretionære løn stammer fra kollektive overenskomster). Europa-Parlamentet ønsker dog ikke at undtage diskretionær løn fra bail-in, heller ikke selvom det følger af kollektive overenskomster.

Indskyderpræference

Der indføres en særlig præferencestilling for indskydere, idet de nationale indskydergarantifonde og indskud over 100.000 euro fra fysiske personer samt små og mellemstore virksomheder vil være foranstillet øvrige simple kreditorer, og således i udgangspunktet først vil blive omfattet af bail-in, når de øvrige simple kreditorer er fuldt nedskrevet eller konverteret. De nationale indskydergarantifonde vil dog være foranstillet store indskud, således at indskydergarantifonden først vil blive omfattet af bail-in, når alle indskud over 100.000 euro, inklusive store indskud fra fysiske personer samt små og mellemstore virksomheder, er fuldt nedskrevet eller konverteret.

Indskydergarantien vil fortsat kunne bidrage til finansiering af afvikling med et beløb svarende til, hvad indskydergarantifonden ville have tabt ved instituttets konkurs, men det vil i praksis som følge af præferencestillingen forudsætte, at alle de øvrige simple kreditorer først har fået nedskrevet deres tilgodehavender fuldt ud. Europa-Parlamentet ønsker imidlertid helt at fjerne muligheden for, at indskydergarantien kan bidrage til krisehåndtering.

Den i forslaget indeholdte indskyderpræference afviger fra den hidtidige tilgang i Danmark, hvor indskydergarantifonden og alle indskud over 100.000 euro rangerer på lige fod (pari passu) med øvrige usikrede kreditorer. Præferencestillingen for store indskydere og indskydergarantifonden vil derfor skulle indføres i dansk ret.

Diskretionære undtagelser fra bail-in

Udover de faste undtagelser fra bail-in, jf. ovenstående, kan afviklingsmyndigheden *diskretionært* vælge at undtage konkrete fordringer helt eller delvist fra bail-in i exceptionelle tilfælde (fx af hensyn til finansiel stabilitet). Dette kan finansieres ved at øge bail-in for øvrige fordringer i forhold til det omfang af bail-in, disse ellers ville have været omfattet af, så længe det sikres, at ingen kreditorer vil være værre stillet, end de ville have været ved en egentlig konkurs af det pågældende institut.

Alternativt kan diskretionære undtagelser af bail-in af visse fordringer finansieres ved, at tabene i et vist omfang i stedet dækkes af den nationale krisehåndteringsfond, fx ved at midler fra krisehåndteringsfonden anvendes til at rekapitalisere instituttet. Denne undtagelse kan imidlertid kun anvendes, hvis der som minimum først er gennemført bail-in af 8 pct. af instituttets samlede passiver.

³ Som eksempel kan man forestille sig, at et realkreditinstitut har udstedt en SDRO til at finansiere boliglån. Den underliggende sikkerhed herfor udgøres af værdien af de pågældende boliger. Lånegrænsen for private helårsboliger er 80 pct. af værdien, og sikkerheden er således i udgangspunktet større end SDRO-ejernes krav. Hvis fx boligpriserne falder, falder således også værdien af sikkerheden således sammenlignet med SDRO-ejernes fordring, og realkreditinstituttet vil ifølge reglerne om særligt dækkede obligationer skulle stille supplerende sikkerhed for at genoprette forholdet mellem fordringen og værdien af sikkerheden. Nogle institutter udsteder "junior covered bonds" (JCB'er) omtalt ovenfor til dette formål, og anvender provenuet til at købstatsobligationer o.l., der herefter indgår som supplerende sikkerhed for den konkrete udstedelse. Kun hvis værdien af den samlede underliggende sikkerhed (dvs. værdien af boligerne og værdien af den supplerende sikkerhed) på afviklingstidspunktet til sammen er mindre end værdien af de samlede fordringer fra SDRO-ejerne og JCB-ejerne, vil JCB-ejernes fordringer kunne nedskrives som led i brugen af afviklingsinstrumenterne.

En særregel indebærer, at for lande, hvor krisehåndteringsfonden råder over 3 pct. af de dækkede indskud (i stedet for de normale 0,8 pct., jf. herunder), vil muligheden for at lade krisehåndteringsfonden absorbere tab, fx ved at rekapitalisere et institut, kunne bruges, når der er gennemført bail-in svarende til 20 pct. af de risikovægtede aktiver (i stedet for 8 pct. af de samlede passiver)⁴, men kun hvis det pågældende institut har en samlet balance, der ikke overstiger 900 mia. euro.

Krisehåndteringsfonden vil under disse betingelser kunne dække tab eller yde rekapitalisering af et nødlidende institut for et beløb op til 5 pct. af de samlede passiver. Dækning af tab, fx i form af rekapitalisering, for et beløb ud over dette niveau, vil dog kunne finde sted i ekstraordinære tilfælde, såfremt det forinden er sikret, at alle usikrede fordringer uden præferencestilling (dvs. alt på nær sikrede fordringer og de fleste indskud), er fuldt nedskrevet eller konverteret. Brug af krisehåndteringsfonden til at absorbere tab eller rekapitalisere et institut skal i alle tilfælde godkendes af Kommissionen med en 24 timers frist.

Statslige stabiliseringsværktøjer

I Europa-Parlamentets tekst er udgangspunktet ligeledes bail-in, men der er – modsat Rådets kompromis – mulighed for kun at nedskrive kapital og anden ansvarlig kapital (men ikke øvrig gæld), såfremt medlemslandet vurderer, at der er tale om en systemisk krise. Systemisk krise er ikke nærmere defineret.

I denne situation kan krisehåndteringsfonden eller staten i videre udstrækning dække tabene, end det er muligt i Rådets kompromis. Sidstnævnte kan ske via såkaldte "Government Financial Stabilisation Tools" (GFST), der i høj grad er inspireret af den svenske ramme for krisehåndtering af banker, dvs. nationalisering, statslige garantier og kapitalindskud mv.

Rådets kompromis skelner ikke mellem, hvorvidt der vurderes at være tale om en systemisk krise eller ej. Europa-Parlamentets kompromis er strammere end Rådets kompromis, når der *ikke* er tale om en systemisk krise, da afviklingsfonden i denne situation udelukkende kan anvendes, når alle usikrede kreditorer er nedskrevet. I Rådets tekst kan Fonden derimod anvendes efter bail-in af 8 pct. af passiverne (eller passiver svarende til 20 pct. af de risikovægtede aktiver). Modsat er Europa-Parlamentets tekst mere lempelig end Rådets, når der er tale om en systemisk krise. I denne situation er der udelukkende krav om nedskrivning af kapital, og ikke usikret gæld. Herefter kan fonden eller staten dække de yderligere tab.

Rådets kompromis udelukker dog ikke muligheden for at kunne anvende statslige midler (garantier, og kapitalindskud) som et midlertidigt, forebyggende værktøj, uden at dette igangsætter en krisehåndtering af det pågældende institut (inkl. krav om bail-in, jf. ovenstående). Dette er dog ifølge Rådets kompromis kun muligt, såfremt instituttet er solvent og lever op til kravene i CRR/CRD-IV. Det er desuden et krav, at støtten sker på markedsvilkår. Europa-Parlamentet har foreslået mere lempelige krav for sådanne forebyggende værktøjer, herunder at det ikke nødvendigvis begrænses til solvente institutter.

Spørgsmålene vedr. muligheden for undtagelser fra bail-in og brugen af statslige stabiliseringsinstrumenter vurderes at være centrale udeståender i dialogforhandlingerne.

Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities (MREL)

For at sikre, at institutter altid har tilstrækkelig tabsabsorbering, stiller direktivet krav om, at institutter altid har et minimumsniveau af kapital og gæld (MREL), der kan anvendes til konvertering eller nedskrivning (kapital og gæld der kan anvendes til bail-in). Rådets kompromisforslag fastlægger, at udelukkende gæld med en tilbageværende løbetid på minimum et år samt passiver, der ikke stammer fra derivater eller indskud,

⁴ 20 pct. af de risikovægtede aktiver er for langt de fleste kreditinstitutter et mindre beløb end 8 pct. af de samlede passiver, og er således i denne sammenhæng et lempeligere krav.

der er givet en præferencestilling (jf. ovenfor), kan medregnes i MREL. Ifølge Rådets kompromis skal MREL fastsættes som en andel af samtlige passiver fra regnet derivater, mens Europa-Parlamentet ønsker, at MREL fastsættes som en andel af samlede passiver fra regnet covered bonds.

Hvor stor summen af denne gæld skal være, fastsættes ifølge kompromiset ud fra en række nærmere kriterier, herunder instituttets forretningsmodel, risikoprofil og størrelse. Det vil være op til de enkelte medlemslande at fastlægge MREL for de enkelte institutter.

For koncerner fastsættes MREL efter en procedure, hvor hovedelementet er, at såvel moderselskaber samt datterselskaber alle skal leve op til et minimumskrav, der som udgangspunkt fastsættes af det pågældende lands afviklingsmyndighed. Er der uenighed om MREL på hhv. moder- eller datterniveau, kan sagen henvises til EBA for bindende mægling.

Europa-Parlamentet ønsker, at Kommissionen gives beføjelse til – gennem en delegeret retsaktovt. baseret på en teknisk standard fra EBA – at fastsætte nærmere retningslinjer for de nationale afviklingsmyndigheders fastsættelse af MREL.

Afvikling af grænseoverskridende koncerner

Direktivet er særligt udarbejdet med henblik på håndtering af store og grænseoverskridende koncerner. Forslaget indeholder en lang række regler om koncerner og samarbejde mellem myndighederne i de forskellige medlemslande, hvor koncernen har aktiviteter. Koncernafviklingsmyndigheden er blandt andet forpligtet til at oprette afviklingskollegier, som skal stå for udarbejdelse af gruppeafviklingsplaner, håndtere den konkrete krisehåndtering af koncernen, samt sikre samarbejde med tredjelands afviklingsmyndigheder.

Der er lagt op til et detaljeret regelsæt for, hvilke afviklingsmyndigheder, der vil have ansvaret for at træffe konkrete afviklingsbeslutninger for den konkrete koncern, afhængigt af, hvordan koncernen er organiseret på tværs af de deltagende lande. Det gælder især arbejdsdelingen mellem afviklingsmyndighederne i de konkrete lande, hvor den enkelte koncern har etableret datterselskaber, som vil være under de pågældende landes tilsyns- og afviklingsmyndigheders ansvar.

Udgangspunktet er, at den afviklingsmyndighed, der er ansvarlig for moderselskabet, koncernen som helhed eller det enkelte datterselskab også træffer de konkrete beslutninger vedr. afvikling af de pågældende institutter. Kan der ikke i denne situation opnås enighed om en fælles beslutning, da kan hver afviklingsmyndighed i sidste endetræffe de konkrete afviklingsbeslutninger, som vurderes passende for de enkeltede af koncernen, som er under de enkelte afviklingsmyndigheders jurisdiktion.

Europa-Parlamentets kompromistekst giver generelt EBA flere muligheder for at mediere i situationer, hvor de forskellige myndigheder ikke kan nå til enighed.

Nationale krisehåndteringsfonde

Kommissionens direktivforslag fastsætter, at der skal etableres nationale krisehåndteringsfonde således, at afviklingsmyndigheden effektivt kan anvende afviklingsredskaberne. Krisehåndteringsfonden skal kunne anvendes af afviklingsmyndigheden til fx at yde garantier for eller yde lån til et institut under afvikling eller et overgangsinstitut, eller – i det tilfælde afviklingsmyndigheden vælger konkret at undtage visse fordringer fra bail-in, jf. ovenfor – at træde i stedet for det konkrete bidrag fra bail-in af de undtagne fordringer. Krisehåndteringsfonden må dog ikke anvendes direkte til at rekapitalisere eller absorbere tabene i et institut under afvikling e.l. med mindre der forinden er sket bail-in af et vist minimumsniveau, jf. ovenfor.

På denne baggrund skal der ifølge Rådets kompromis inden for en 10-års periode opbygges en forhåndsfinansieret fond med en formue på mindst 0,8 pct. af de dækkede indskud i kreditinstitutter, som er under det pågældende lands tilsyn. Dog gælder, at opbygningsperioden kan forlænges med op til 4 år, hvis der har været udbetalinger fra ordningen, som overstiger 0,5 pct. af de dækkede indskud. Herudover skal der være mulighed for at opkræve ekstraordinære bidrag, såfremt ordningen ikke har haft tilstrækkelige midler til at dække en afvikling.

Europa-Parlamentet har i stedet foreslået et målniveau for de nationale krisehåndteringsfonde på 1,5 pct. af de dækkede indskud.

Såfremt indskydergarantifonden lever op til de samme betingelser, der stilles til krisehåndteringsfonden, kan medlemslandet vælge, at den nationale indskydergarantifond også skal finde anvendelse som krisehåndteringsfond, så længe de samlede midler til rådighed lever op til det kombinerede målniveau for hhv. krisehåndteringsfond og indskydergarantiordning⁵.

Afgifter pålagt banksektoren vil under nærmere betingelser kunne medregnes i målniveauet, selvom provenuet ikke tilgår en separat krisehåndteringsfond, men i stedet er en del af de offentlige finanser (for at kunne medregnes, vil provenuet af sådanne afgifter bl.a. skulle være uhindret til rådighed for afviklingsmyndigheden).

I forhold til finansiering af afviklinger af koncerner med aktiviteter i flere lande fastsætter direktivet endvidere, at alle krisehåndteringsfondene i de lande, som den pågældende koncern har aktiviteter i, bidrager til finansieringen af koncernens afvikling. Kompromisforslaget har opstillet generelle kriterier for byrdefordeling indenfor en koncern, der skal gælde, med mindre andet konkret aftales for koncernen. Disse kriterier vedrører bl.a. hvor aktiverne er placeret og hvor tabene er realiseret.

Kommissionens oprindelige forslag fastsatte endvidere, at medlemslandene skal sikre, at de nationale krisehåndteringsfondene skal have mulighed for at låne fra krisehåndteringsfonde i de øvrige EU-lande, hvis det målniveau, der er for den nationale ordning, ikke måtte være tilstrækkeligt til at dække behovet i forbindelse med omkostninger ved konkrete afviklingsaktiviteter. Medlemslandene skulle ifølge Kommissionens forslagsåledes sikre, at de nationale krisehåndteringsfonde under en række nærmere betingelser var forpligtet til at låne til de andre medlemslandes krisehåndteringsfonde.⁶ Dette er imidlertid ændret i Rådets kompromis og Europa-Parlamentets forslag, hvorved muligheden for gensidige lån vil være frivillig for de enkelte lande og deres ordninger.

Implementering

Kommissionen og formandskabet lægger op til, at reglerne skal træde i kraft senest 12 måneder efter Direktivet er offentliggjort i EU-tidende (hidtil er sigtet ikrafttræden pr. 1. januar 2015, men det vil formentlig tidligst være praktisk muligt pr. 1. marts 2015). Dog er der først krav om, at reglerne vedrørende bail-in skal anvendes 4 år efter offentliggørelsen i EU-tidende (dvs. planlagt ikrafttræden i 2018).

Europa-Parlamentet har foreslået ikrafttræden af reglerne om bail-in allerede fra 1. juli 2016.

Der henvises til samlenotat forelagt Folketingets Europaudvalg forud for 21. juni 2013 for yderligere detaljer om indholdet i forslaget.

⁵ Ifølge Rådets kompromis vedr. indskydergarantidirektivet lægges op til et målniveau for indskydergarantifonden på 0,5 pct. af de dækkede indskud, når fonden er fuldt indfaset.

⁶ Dette svarer til Kommissionens oprindelige forslag til revision af indskyder- og investorgarantidirektiverne, som aktuelt forhandles mellem Rådet og Europa-Parlamentet, men hvor forpligtelsen til gensidige udlån ligeledes er udgået i Rådets kompromisforslag.

Hjemmelsgrundlag

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 114 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) og behandles i den almindelige lovgivningsprocedure (kvalificeret flertal i Rådet).

Nærhedsprincippet

I lyset af at den europæiske finansielle sektor er tæt integreret, og at mange finansielle virksomheder opererer på tværs af grænserne, er det Kommissionens vurdering, at kun fælles EU-regler kan sikre, at afvikling af nødlidende kreditinstitutter sker på en hensigtsmæssig måde. Herudover udgør forskellige nationale regler på området en risiko for den finansielle stabilitet i hele EU, idet der er en risiko for, at store grænseoverskridende kreditinstitutter ikke på nuværende tidspunkt kan håndteres på en koordineret og hensigtsmæssig måde.

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering og finder endvidere, at en fælles ramme og ensartede regler på området er nødvendige for at skabe lige konkurrencevilkår i EU. Det er på den baggrund regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Europa-Parlamentets udtalelser

Den svenske ordfører i Europa-Parlamentet offentliggjorde i oktober 2012 sin foreløbige rapport om forslaget. Efterfølgende har ECON i maj stemt om ændringsforslag.

Fra Europa-Parlamentets side forventes særligt fokus på ønsket om statslige stabiliseringsværktøjer i systemiske kriser, jf. ovenfor.

Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Elementerne i direktivet er reguleret i lov om finansiell virksomhed, lov om finansiell stabilitet og lov om garantifond for indskydere og investorer. De nuværende regler om afvikling af realkreditinstitutter er reguleret i lov om realkreditlån og realkreditobligationer mv. For uddybning af gældende dansk ret og forslaget konsekvenser herfor henvises til grund- og nærhedsnotat af 27. september 2012. Der henvises også til bilag 1 for et uddrag heraf.

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget giver yderligere opgaver til den europæiske banktilsynsmyndighed, EBA, i form af udarbejdelse af tekniske standarder og bindende mægling mellem nationale tilsynsmyndigheder. Udgifter til EBA er finansieret af henholdsvis de enkelte medlemsstater hver især (60 pct.) og via EU's budget og af Kommissionen (40 pct.). Forslaget medfører en udgift til EBA på ca. 20 mio. kr. i 2013 og ca. 19 mio. kr. i 2014, hvoraf Danmark skal bidrage med knap 0,25 mio. kr. i 2013 og 0,2 mio. kr. i 2014. De danske udgifter til EBA betales af Finanstilsynet, som er finansieret ved bidrag fra de finansielle virksomheder under tilsyn. Herudover vil forslaget betyde et øget ressourceforbrug i Finanstilsynet særligt i forbindelse med vurdering af genopretningsplaner, yderligere fokus på forebyggelse og tidlig indgriben mv. Udgifterne til Finanstilsynet dækkes gennem bidrag fra den finansielle sektor, hvorfor der ikke umiddelbart er direkte statsfinansielle konsekvenser forbundet hermed.

Udgifter i forbindelse med afvikling af nødlidende institutter afholdes i Danmark af den finansielle sektor via Afviklingsfonden i Garantifonden for Indskydere og Investorers afviklingsafdeling.

Kompromisforslaget specificerer, at afviklingsmyndigheden kan opkræve rimelige udgifter til brug af afviklingsredskaberne ved bl.a. at optræde som foranstillet kreditor i det nødlidende institut. Det er ikke nærmere specificeret, hvordan selve driftsomkostningerne til afviklingsmyndigheden forventes dækket. Kommissionen har dog overfor Danmark bekræftet, at driftsudgifter til afviklingsmyndigheden kan finansieres via bidrag fra den finansielle sektor, men at dette ikke kan ske via Krisehåndteringsfonden.

I Danmark er der med Bankpakke III og IV allerede etableret et effektivt afviklingssystem, hvor banksektoren og private investorer (aktionærer og kreditorer) bærer tabene i forbindelse med afvikling af banker. Kommissionens direktivforslag fastlægger generelt en minimumsharmonisering på området, og forhindrer således ikke medlemslandene i at gå videre i forhold til at sikre, at den finansielle sektor selv bidrager til finansiering af krisehåndtering af nødlidende institutter. Formålet med forslaget er derimod at sikre, at det i alle EU-lande er den finansielle sektor selv, der i udgangspunktet bærer tabene forbundet med afvikling af et kreditinstitut, hvorved omkostningerne for de offentlige finanser mindskes.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det er regeringens vurdering, at forslaget samlet set vil have en positiv effekt på samfundsøkonomien, da bedre og mere ensartede regler for afvikling af nødlidende institutter vil understøtte den finansielle stabilitet og mindske risikoen for systemiske finansielle kriser. Forslaget vil endvidere bidrage til at sikre, at aktionærer og kreditorer bærer tabene i forbindelse med afvikling af institutterne, således at skatteyderne i langt mindre grad end tidligere skal bære omkostningerne. Dette vurderes at mindske overdreven risikotagning blandt de finansielle virksomheder, ligesom det forventes at forbedre ejeres og kreditorens tilskyndelse til bedre opmærksomhed på og kontrol med risici i institutterne.

Forslaget forventes endvidere at have en positiv effekt for danske institutter, da direktivet vil skabe rammer for mere lige konkurrence mellem institutterne i forskellige EU-lande i forhold til håndtering af nødlidende institutter i EU.

Forslagets mulighed for bail-in vil isoleret set kunne øge kreditinstitutters finansieringsomkostninger, hvilket vil kunne have afsmittende samfundsøkonomiske konsekvenser i det omfang, at dette medfører øgede kreditomkostninger for private og virksomheder. Omvendt kan investorernes risiko for at miste penge øge deres tilskyndelse til at føre bedre kontrol med de enkelte institutters risici. Desuden kan bail-in-instrumentet allerede være "priset ind" i institutternes aktuelle finansieringsomkostninger i forventning om dets kommende indførelse, og at bail-in-instrumentet har til formål at modvirke en implicit statsgaranti for institutternes forpligtelser.

Institutterne vil ifølge forslaget skulle bidrage til en ny national krisehåndteringsfond, som isoleret set vil være en ekstra omkostning for institutterne. Dette modsvarer af, at danske banker (men ikke realkreditinstitutter) allerede i dag bidrager til en lignende ordning i regi af den eksisterende danske afviklingsordning.⁷

Høring

Kommissionens oprindelige forslag til direktiv har været i høring i EU-specialudvalget for den finansielle sektor med høringsfrist den 5. juli 2012.

⁷I Danmark eksisterer der således allerede i dag en separat afviklingsafdeling i den danske Indskydergarantifond, som kan bidrage til at dække eventuelle omkostninger ved afvikling efter Bankpakke 3 eller Bankpakke 4. Afviklingsafdelingen besidder en separat formue på i alt 3,2 mia. kr. i såkaldte "indeståelser" (umiddelbar trækingsret) til brug for afviklingsformål. Endvidere er der 1 mia. til brug for dækning af omkostninger i forbindelse med udtrædelse fra datacentraler.

For gennemgang af hørings svarene henvises til grund- og nærhedsnotat af 27. september 2012.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen blev forelagt for Folketingets Europaudvalg til forhandlingsmandat forud for ECOFIN 14. maj 2013. Sagen har efterfølgende været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for ECOFIN 21. juni 2013. Der henvises desuden til grund- og nærhedsnotat af 2. oktober 2012 oversendt til Folketingets Europaudvalg.

Holdning

Dansk holdning

Regeringen støtter det overordnede formål med forslaget, som vurderes at skabe incitamenter til sund bankdrift i alle EU-lande, ligesom det vurderes at mindske risikoen for, at skatteyderne skal bære omkostningerne ved fremtidige finansielle kriser. Forslaget vurderes endeligt at bidrage til at skabe lige konkurrencevilkår mellem institutter på tværs af EU.

Det er særligt positivt, at forslaget giver mulighed for gældsnedskrivning ("bail-in"), som også er et centralt element i den danske Bankpakke III. I forlængelse heraf støttes tilgangen til bail-in i Rådets kompromis frem for forslagene fra Europa-Parlamentet, som fx ikke kræver bail-in af seniorgæld i systemiske kriser.

Regeringen vil endvidere arbejde for, at implementeringsdatoen for bail-in fremrykkes, så dette redskab træder i kraft samtidig med det øvrige direktiv og ikke først i 2018. Det er positivt, at også Europa-Parlamentet ønsker at fremrykke tidspunktet for implementering af bail-in-reglerne (idet Europa-Parlamentet dog kun har foreslået en fremrykning til 1. juli 2016).

I forbindelse med bail-in støtter regeringen, at særligt dækkede obligationer (SDO'er, SDRO'er og RO'ere) fortsat undtages fra bail-in, da der allerede er stillet særlig sikkerhed bag sådanne aktiver. Dette vurderes centralt for at bevare investorernes tillid til alle disse obligationstyper og det danske realkreditsystem. Regeringen støtter ligeledes medlemslandenes mulighed for at undtage disse fuldt ud fra nedskrivning, inkl. også den del, der overstiger værdien af den underliggende sikkerhed.

I forhold til muligheden for diskretionært at undtage kreditorer fra bail-in, støtter regeringen Rådets kompromis, som indrammer og betinger dette klart på forhånd. Europa-Parlamentets forslag om at indføre mulighed for at undgå bail-in i systemiske kriser kan således ikke umiddelbart støttes.

For så vidt angår krav om et minimumsniveau af kapital og gæld, som kan anvendes til bail-in (MREL), støtter regeringen, at der ved myndighedernes fastlæggelse af dette krav skal tages højde for det givne instituts forretningsmodel, herunder ift. hensynet til dansk realkredit. Der arbejdes for at sikre dette i den præcise løsning. Europa-Parlamentets forslag om en delegeret retsakt vedr. fastsættelse af MREL støttes som udgangspunkt ikke, men kan evt. accepteres, såfremt der findes en passende løsning vedr. MREL for realkreditinstitutter.

Regeringen støtter, at muligheden for at låne til andre landes krisehåndteringsfonde vil være frivillig for det enkelte land.

Regeringen havde foretrukket ikke at indføre særlig indskyderpræference i forslaget ud fra de danske erfaringer, hvor dette ikke er en del af afviklingsregimet, men kan acceptere den foreslåede model ud fra hensynet til ensartede regler i hele EU.

Andre landes holdninger

Der er enighed blandt landene om Rådets kompromis, og tilsvarende skepsis over for de forslag fra Europa-Parlamentet, som afviger mere grundlæggende herfra, navnlig vedr. fleksibiliteten til at undlade bail-in. Dog ligger enkelte lande mere på linje med Europa-Parlamentet i dette spørgsmål.

Bilag 1 – uddybning af gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Afviklingsmyndighed

Der findes ikke en egentlig afviklingsmyndighed i Danmark. Det vil derfor skulle fastlægges i lovgivningen, hvilken institution der skal varetage afviklingsmyndighedens kompetencer og opgaver. Finanstilsynet varetager nogle af de opgaver, der i direktivet tillægges afviklingsmyndigheden, mens det statslige afviklingsselskab, Finansiell Stabilitet A/S, forestår afvikling af nødlidende pengeinstitutter.

Forebyggelse

Efter de gældende regler i lov om finansiel virksomhed skal Finanstilsynet først og fremmest tilrettelægge sin tilsynsvirksomhed på en sådan måde, at indsatsen står i forhold til de potentielle risici. Som konkrete tiltag på et tidligt tidspunkt har Finanstilsynet mulighed for at påbyde en finansiel virksomhed at foretage nødvendige foranstaltninger, hvis virksomhedens økonomiske stilling er så forringet, at indskydernes interesser er i fare, eller der er risiko for, at virksomhedens økonomi forringes i sådan grad, at tilladelsen til at drive finansiel virksomhed skal trækkes. Finanstilsynets mulighed for at fastsætte et solvenskrav over for en finansiel virksomhed kan også betragtes som en form for tidlig indgriben.

Kravet om, at institutter skal udarbejde genopretningsplaner og den nærmere proces vedr. disse planer, vil kræve ændring af lov om finansiel virksomhed. Det samme vil kravet om, at tilsynsmyndigheden skal have mulighed for at kræve hele eller dele af denne plan gennemført. Direktivets muligheder for, at tilsynsmyndigheden skal kunne gribe ind over for et institut på et tidligere tidspunkt, vil ligeledes indebære ændring af lov om finansiel virksomhed. Det samme gør sig gældende i relation til indførelse af muligheden for at udpege en særlig administrator.

Koncernintern finansiel støtte

Der findes i den gældende lovgivning regler om, at koncerninterne engagementer kræver tilladelse fra Finanstilsynet. Denne regel vil formentligt kunne fastholdes, men der vil stadig skulle gennemføres nogle ændringer som følge af direktivet. Dette gælder særligt samarbejdet mellem myndigheder fra forskellige lande vedr. godkendelsen.

Bankpakke III, Medgiftsordningen og Bankpakke IV

Der er med Bankpakke III og IV samt Medgiftsordningen indført regler om afvikling af nødlidende pengeinstitutter i Danmark, som minder om de afviklingsredskaber, direktivet introducerer. Det bemærkes, at disse regler ikke omfatter afvikling af realkreditinstitutter og fondsmæglerselskaber, hvorfor reglerne for afvikling af denne type af institutter beskrives separat nedenfor.

En af de væsentligste forskelle på direktivet og afvikling af pengeinstitutter i den nuværende danske lovgivning er, at et nødlidende pengeinstitut i Danmark har valgfrihed i forhold til afviklingsform. Dette er i modsætning i direktivet, hvor det er afviklingsmyndigheden, der træffer beslutning herom. Et institut vil således ikke med direktivets regler kunne vælge at gå i normal konkurs i stedet for at gennemgå en afvikling besluttet af afviklingsmyndigheden. Det vurderes sandsynligt, at der vil være et ekspropriationselement i denne tvungne afviklingsordning, hvorved den rette kompensation herfor skal sikres.

Efter de nuværende danske regler skal der, såfremt et pengeinstitut ønsker at lade sig afvikle af Finansiell Stabilitet A/S, straks indgås betinget aftale om Bankpakke III-overdragelse af pengeinstitutts aktiver mv. til Finansiell Stabilitet A/S eller alternativt aftale om Bankpakke IV-afhændelse af instituttet.

Som følge af direktivets bestemmelser vil der skulle ske visse justeringer til lov om finansiel stabilitet. Fx findes der ikke i dag hjemmel til, at myndighederne kan konvertere gældsposter til egenkapital, sådan som direktivet giver mulighed for. En sådan hjemmel vil skulle indføres ved lov. Desuden vil der skulle ske tilpasninger af lovgivningen i forhold til afvikling af grænseoverskridende institutter, herunder i forhold til etablering af afviklingskollegier og beslutningsprocedurerne heri.

Idet direktivet indfører indskyderpræference (for indskydergarantifonden alene og visse indskud over 100.000 euro), vil dette skulle afspejles i de danske regler, både for så vidt angår ordnet afvikling og krisehåndtering under Bankpakke III, Medgiftsordningen og Bankpakke IV, og for så vidt angår den danske konkurslovgivning.

Afvikling af realkreditinstitutter

Realkreditinstitutter er ikke omfattet af hverken Bankpakke III, Medgiftsordningen eller Bankpakke IV, hvorfor afvikling af et konkursramt realkreditinstitut i dag vil skulle ske efter eksisterende specifikke regler for denne type af institutter. Det er endnu aldrig sket, at et dansk realkreditinstitut er blevet erklæret konkurs, men der eksisterer en udførlig lovgivning for, hvordan et realkreditinstitut i givet fald skal afvikles.

Lovgivningen vedr. afvikling af realkreditinstitutter vil formentlig skulle tilpasses, da realkreditinstitutter fremover vil være omfattet af den fælles ramme for håndtering og afvikling af nødlidende kreditinstitutter. I forlængelse heraf vil direktivets bestemmelser kunne ses som yderligere værktøjer for afvikling af realkreditinstitutter, der kan anvendes til krisestyring sammen med de allerede gældende regler herom. Det er således vurderingen, at de nuværende regler på området vil kunne fastholdes.

Afvikling af fondsmæglerselskaber

Fondsmæglerselskaber er jf. ovenfor ligeledes omfattet af direktivet. Årsagen til at fondsmæglerselskaber skal være omfattet er, at eksempelvis Lehman Brothers' nedbrud viste, at også lukninger af sådanne typer af finansielle selskaber kan have alvorlige systemiske konsekvenser.

Fondsmæglerselskaber er ikke omfattet af hverken Bankpakke III, Medgiftsordningen eller Bankpakke IV, hvorfor afvikling af et nødlidende fondsmæglerselskab i dag vil skulle ske efter reglerne i lov om finansiel virksomhed. Heraf følger, at afvikling som udgangspunkt skal ske ved likvidation eller konkurs efter de sædvanlige regler. Da danske fondsmæglerselskaber typisk ikke opbevarer kundemidler eller har kundeaktiver, er ophørssager imidlertid relativt enkle, og en afvikling medfører typisk ikke problemer for kunder, kreditorer mv. Det kan dog ikke udelukkes, at mere omfattende eller komplicerede sager vil kunne forekomme i fremtiden.

Finansiering af afvikling

Garantifonden for Indskydere og Investorer indeholder bl.a. en Pengeinstitutafdeling hvv. en Restrukturerings- og Afviklingsafdeling. Pengeinstitutafdelingen udbetaler bidrag til betaling af dækkede indskydere ("Indskydergarantifonden"), mens afviklingsafdelingen bidrager til at dække de øvrige omkostninger i forbindelse med afvikling, herunder udtrædelsesomkostninger fra datacentraler i forbindelse med fusioner.

De eksisterende danske regler på området afspejler i vid udstrækning allerede direktivets bestemmelser, dog således at hverken Indskydergarantifonden eller indskydere generelt nyder en særlig præferencestilling i Danmark, som der er lagt op til i Rådets kompromis. Der skal tages stilling til, om man fra dansk side vil vælge at slå Afviklings- og Pengeinstitutafdelingerne sammen, som direktivet giver mulighed for.

Ligeledes skal det jf. ovenfor vurderes, hvordan afviklingsmyndighedens driftsomkostninger skal finansieres.

Dagsordenspunkt 2: Revision af direktiv om indskydsgarantiordninger

KOM(2010)368

Resumé

Kommissionens forslag til revision af indskydsgarantidirektivet skal gennemføre tilpasninger og harmoniseringer ift. det eksisterende direktiv (2009/14/EF og tidl. 94/19/EF), herunder vedr. dækning, finansiering mv. Der blev opnået enighed i Rådet i forbindelse med ECOFIN 20. juni 2011. Europa-Parlamentet vedtog sin holdning til forslaget i februar 2012. Forslaget er aktuelt i trialogforhandlinger.

Forhandlingerne om forslaget har ligget stille længe, da det har afventet politisk enighed om krisehåndteringsdirektivet ("Bank Recovery and Resolution Directive" – BRRD). Der blev 21. og 26. juni 2013 indgået en generel indstilling i Rådet om krisehåndteringsdirektivet, og BRRD forhandles ligeledes aktuelt i trialog.

Formandskabet har endnu ikke fremlagt et samlet forslag. Nedenstående er udarbejdet på baggrund af Kommissionens forslag KOM(2010)368 og det litauiske formandskabs forslag til kompromis og giver et prioriteret uddrag af sagen.

Baggrund

Som opfølgning på den finansielle krise og den efterfølgende justering af dækningsniveau og udbetalingsfrist i 2009 for indskydsgarantiordninger (direktiv 94/19/EF som ændret ved direktiv 2009/14/EF), har Kommissionen foreslået yderligere justeringer og harmoniseringer ift. dækning, finansiering mv. Ændringerne har bl.a. til hensigt at sikre lige konkurrencevilkår for finansielle institutter i EU og sikre en effektiv beskyttelse af indskyderne. Kommissionen fremsatte sit forslag 12. juli 2010.

Der er tale om et EU-lovgivningsforslag, som gælder hele EU28, og som drøftes i den normale EU-lovgivningsprocedure.

Indhold

Formandskabets seneste kompromistekster på basis af Kommissionens forslag til revision af indskydsgarantiordninger, samt Europa-Parlamentets lovgivningsmæssige beslutning af 16. februar 2012 indebærer i et prioriteret uddrag følgende:

Dækning⁸

Med forslaget fastsættes beløbsgrænsen for dækkede indlån pr. person eller virksomhed pr. pengeinstitut i nationale indskydsgarantiordninger til EUR 100.000. Det allerede gældende direktiv (2009/14/EF) indebærer en minimumsdækning på EUR 50.000, og at beløbsgrænsen for dækkede indlån fra 31. december 2010 fastsættes til EUR 100.000 (dvs. både en minimums- og maksimumsgrænse). Det aktuelle ændringsforslag indebærer således en videreførelse af den allerede gældende beløbsgrænse på EUR 100.000.

Med forslaget vil medlemslandene dog fortsat have mulighed for midlertidigt (i mindst 3 og højst 12 måneder) at tilbyde fuld dækning for indeståender i forbindelse med bolighandler samt indlån der stammer fra forsikringsydelse eller erstatning for forbrydelser. Desuden gives mulighed for fuld dækning til indlån, der er tilknyttet pensioner mv. Der kan med forslaget ikke længere tilbydes fuld dækning for børneopsparinger og advokaters klientkonti (som anvendes til advokaters forvaltning af midler betroet

⁸ Der skelnes mellem dækningsberettigede indlån og dækkede indlån. Med dækningsberettigede indlån menes der de indlån, som er omfattet af indskydsgarantiordningen, mens der med dækkede indlån menes den del af de dækningsberettigede indlån, som ligger inden for dækningsgarantien.

dem af deres klienter). Disse indskud vil alene være dækketop til beløbsgrænsen på 100.000 euro.

Definitionen af indlån præciseres, således at kun fordringer, hvor indskyderen har krav på at få det fulde beløb tilbagebetalt fra instituttet, kan anses for at være indlån dækket af indskydergarantien op til de relevante dækningsbeløb. Strukturerede indlån, obligationer mv. falder uden for indlån, men forventes at være omfattet af direktivet om investorgarantiordninger⁹, der dog alene beskytter investoren mod tab som følge af svig, administrative forsømmelser eller driftsfejl. Det præciseres desuden, at indlån i al fremmed valuta er omfattet af dækning.

Indskud, der udelukkes fra dækning, harmoniseres yderligere, og listen over indskud, der efter nationale regler kan udelukkes fra dækning, bortfalder. Herved bortfalder eksempelvis medlemslandenes mulighed for at udelukke dækning af indskud fra et pengeinstituts direktører, bestyrelsesmedlemmer og disses pårørende. Praksis med ikke at yde dækning for indskud og midler tilhørende andre finansielle institutter, der er tilsluttet garantiordningen, udvides til også at omfatte realkreditinstitutter, finansieringsinstitutter, fondsmæglerselskaber og investeringsselskaber, forsikringselskaber, investeringsforeninger, firmapensionskasser mv. Dækning af indskud fra lokale og regionale myndigheder, som i dag er omfattet, udelukkes også fra dækning. Fsva. firmapensionskasser og lokale myndigheder med et budget på op til EUR 500.000, kan medlemsstaten dog vælge at lade disse indskud være dækket.

Derudover åbner kompromisteksten op for, at medlemsstaterne kan undlade akkumulering på tværs af konti i forskellige institutter, som reelt er samme kreditinstitut, men hvor instituttet opererer under forskellige firmanavne (binavne).

Fastsættelse af de beløb, der kan tilbagebetales (modregning)

Formandskabets kompromistekst lægger op til, at medlemslandene i et vist omfang kan beslutte at tage højde for og modregne indskyderes eventuelle forpligtigelser over for det pågældende pengeinstitut ved beregning af tilbagebetalingspligtigt beløb. Dette forudsætter, at forpligtigelserne er forfaldne på det tidspunkt, hvor indlån bliver indisponible, samt at modregning er mulig i henhold til kontrakten mellem pengeinstitut og indskyder. Beregning af dækningsniveau sker derfor som udgangspunkt ifølge forslaget efter et bruttoprincip. Formandskabets kompromistekst tilføjer en pligt til at underrette indskydere, hvis deres forpligtigelser over for instituttet tages i betragtning ved beregning af tilbagebetalingspligtigt beløb.

Finansiering og risikobaserede bidrag

Forhandlingerne om forslaget har primært vedrørt finansieringen af indskudsgarantiordninger. Ifølge den seneste kompromistekst, vil de nationale indskydergarantiordningers forhåndsindbetalte formuer skulle svare til et målniveau på mindst 1,0 pct. af dækkede indskud (dvs. de samlede dækkede indskud pr. person eller virksomhed pr. pengeinstitut) finansieret af de deltagende institutter. Der lægges endvidere op til, at den totale mængde af uigenkaldelige betalingsforpligtigelser (såkaldte indeståelser) ikke må overstige 50 pct. af de tilgængelige midler. Uigenkaldelige betalingsforpligtigelser er fordringer, som ikke er indsat i ordningen på forhånd, men som er bakket op af finansielle sikkerheder, øremærket til ordningerne, og som kan kaldes på anfordring med kort varsel. Den Europæiske Banktilsynsmyndighed (EBA) får til opgave at fastlægge retningslinjer for sådanne uigenkaldelige betalingsforpligtigelser.

Har en ordning nået sit målniveau og falder formuen efterfølgende under målniveauet, skal bidragsforpligtelsen genoptages. Efter en ordning har nået målniveauet første gang, vil bidragene skulle kunne sikre, at målniveauet igen nås inden for en seks-årig periode, såfremt formuen er faldet til under 2/3 af målniveauet.

⁹ Direktiv om investorgarantiordninger (ICS) forhandles ikke i øjeblikket. Rådet vedtog sin generelle indstilling om ICS i november 2011 og Europa-Parlamentet vedtog sin holdning til ICS i juli 2011.

Såfremt en ordnings midler er utilstrækkelige, skal de deltagende institutter indbetale ekstraordinære bidrag ikke overstigende 0,5 pct. af deres dækkede indlån inden for et kalenderår (regnskabsår). Indskydergarantiordningen kan ifølge kompromisforslaget kræve højere bidrag i ekstraordinære tilfælde med samtykke fra den kompetente nationale tilsynsmyndighed.

Det foreslås, at bidraget fra de enkelte pengeinstitutter gøres delvist risikobaseret, således at bidragene til ordningens opbygning fordeles ud fra de individuelle pengeinstitutters risikoprofil. Det foreslås, at bidragene beregnes ud fra størrelsen af de dækkede indskud, samt det konkrete pengeinstituts risikoprofil. Der foreslås ingen konkret model for opgørelse af pengeinstitutters risikoprofil, men EBA får til opgave at fastlægge retningslinjer herom. Kompromisteksten åbner imidlertid også for, at ordningerne kan indføre deres egne risikobaserede modeller, men dette er under forudsætning af, at den konkrete bidragsmodel godkendes af den kompetente nationale tilsynsmyndighed.

Låneordninger og grænseoverskridende ordninger

Den seneste kompromistekst indebærer, at medlemslandene kan tillade deres ordninger at tilbyde lån til andre ordninger. Derudover vil det være muligt at fusionere ordninger fra forskellige medlemsstater eller oprette en fælles grænseoverskridende ordning. Disse muligheder vil være frivillige for de enkelte lande.

Udbetalingsfrist

Der foreslås, at udbetalingsfristen fastsættes til 7 arbejdsdage fra det tidspunkt, hvor der er truffet afgørelse om, at indskuddene ikke længere er tilgængelige. Ordningerne og pengeinstitutterne skal have adgang til at udveksle nødvendige fortrolige oplysninger, således at dækningen udbetales så smidigt som praktisk muligt.

Sammentænkning med andre krisehåndteringsløsninger

Der foreslås, at medlemslande kan anvende midler i indskudsgarantiordninger til brug for krisehåndtering og afvikling efter krisehåndteringsdirektivet. Derudover kan medlemslandene beslutte, at midlerne i ordningerne ligeledes kan finansiere andre tiltag i forlængelse af de nationale regler om konkurs under forudsætning af, at de omkostninger, som ordningerne afholder, ikke overstiger et beløb svarende til de dækkede indskud i det pågældende institut. Direktivet åbner ligeledes op for, at ordningen kan bruges til finansiering af tidlig indgriben, hvilket dog er under forudsætning af, at ordningen opfylder en række betingelser.

Grænseoverskridende samarbejde

Formandskabets seneste kompromistekst præciserer rammerne for det grænseoverskridende samarbejde mellem nationale indskydergarantiordninger. Kompromisteksten præciserer, at ordningen i det land hvori det pågældende pengeinstituts filial geografisk driver virksomhed (værtlandet), vil skulle forestå kontakten, herunder udbetaling og informationsudveksling til indskydere fra en filial tilhørende et pengeinstitut, hvor moderselskabet er beliggende i et andet land (hjemlandet). Værtlandets indskydergarantiordning skal således fungere som kontaktpunkt for alle indskydere i det pågældende land, uanset om de er kunder i indenlandske banker eller i filialer af udenlandske banker. Kompromisteksten præciserer, at værtslandsordningen foretager udbetaling i overensstemmelse med hjemlandets ordning, herunder at værtslandsordningen ikke bærer noget ansvar med hensyn til fastsættelsen af udbetalingsbeløb eller til gennemførelsen af udbetalinger. Kompromisteksten præciserer, at hjemlandsordningen skal tilvejebringe den nødvendige finansiering forud for udbetaling, og skal kompensere for afholdte omkostninger i værtlandet. Det vil altså være op til hjemlandets ordning på forhånd at finansiere sådanne udbetalinger administreret af et værtslands ordning.

Institutters udtræden af en ordning for at indtræde i anden ordning

Kompromisforslaget foreslår, at der sker overførsel af indbetalt bidrag mellem ordningerne i forskellige lande, når institutter udtræder og ophører med at være medlem af en ordning for at indtræde i dækning i et andet lands ordning. Kompromisteksten foreslår overførsel af de seneste 12 måneders bidrag i stedet for 6 måneders bidrag i Kommissionens oprindelige forslag. Overføres en del af aktiviteterne til en anden medlemsstat, og falder disse aktiviteter ind under medlemsstatens indskydergarantiordning, skal de seneste 12 måneders bidrag fra det pågældende institut overføres proportionalt med mængden af de dækkede indskud. Kompromisteksten lægger ikke op til en eventuel tilbagebetaling af ydede bidrag, hvis et institut udtræder helt af ordningen.

Hjemmelsgrundlag

Forslaget er baseret på artikel 53, stk. 1 i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) og er omfattet af den almindelige lovgivningsprocedure.

Nærhedsprincippet

Kommissionen finder, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Kommissionen vurderer, at målene med de foreslåede foranstaltninger ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne og derfor bedre kan gennemføres på EU-niveau. Kommissionen vurderer, at dets bestemmelser ikke går videre, end hvad der er nødvendigt for at nå de fastsatte mål. Der er endvidere tale om et direktiv, der ændrer i et allerede gældende direktiv på området.

Folketingets Europaudvalg afgav i oktober 2010 en begrundet udtalelse om, at man finder, at etableringen af en obligatorisk gensidig lånefacilitet mellem indskudsgarantiordningerne i de forskellige medlemslande var i strid med nærhedsprincippet. Imidlertid er dette forslag ikke med i Rådets generelle indstilling eller i Europa-Parlamentets udspil. Indskydergarantiordningerne vil frivilligt kunne vælge at udlåne midler til andre landes indskydergarantiordninger. En obligatorisk låneordning er dermed ikke længere en del af forslaget.

Regeringen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa Parlamentet har den 16. februar 2012 vedtaget sin holdning til forslaget.

Europa-Parlamentets holdning opretholder (ligesom Rådets holdning) en beløbsgrænse for dækkede indlån pr. person eller virksomhed pr. institut i nationale ordninger på EUR 100.000.

Forslaget indeholder ligesom Rådets generelle indstilling ligeledes et krav til medlemsstaterne om at dække indskud for boligtransaktioner i op til 12 måneder, samt bibeholde eller indføre dækning af pensionsopsparinger mv.

Europa-Parlamentet foreslår at afkorte udbetalinger fra indskydergarantiordninger til 5 arbejdsdage fra 2017. Indtil da vil medlemslandene kunne bevare deres nuværende 20 dages frist.

Herudover finder Europa-Parlamentet, at der ikke skal ske akkumulering i de tilfælde, hvor medlemsstaternes nationale lovgivning giver mulighed for, at institutterne kan anvende forskellige firmanavne.

Europa-Parlamentet lægger ligeledes vægt på, at pengeinstitutternes bidrag skal beregnes på baggrund af de konkrete pengeinstitutters risikoprofil. Der åbnes dog for, at

ordningerne kan indføre deres egne modeller, under forudsætning af, at disse modeller godkendes af den kompetente myndighed og EBA, og er i overensstemmelse med de udarbejdede retningslinjer fra EBA.

Ved den seneste dialogforhandling den 19. november 2013 insisterede Europa-Parlamentet på et målfinansieringsniveau på 1 pct. af det dækkede indskud (i modsætning til Rådets generelle indstilling, hvor målniveauet er 0,5 pct. af de dækkede indskud).

Det bemærkes, at den forventede indførelse af præferencetilling for indskydergarantiordninger i regi af BRRD-forslaget undervejs i forhandlingerne om DGS-forslaget alt andet lige indebærer en mindre sandsynlighed for, at indskydergarantiordningerne vil skulle dække omkostninger i forbindelse med krisehåndtering, hvilket har relevans for målniveauet for indskydergarantiordningerne.

Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Direktivforslagets område er reguleret i lov om en garantifond for indskydere og investorer med tilhørende bekendtgørelse (LBK nr. 1271 af 04/11/2013).

Medlemmerne af indskydergarantiordningens årlige bidrag til pengeinstitutafdelingen i den danske indskydergarantifond udgør 2,5 promille af de dækkede nettoindskud. Grundlaget for fordelingen af medlemmernes bidrag er medlemmernes egne dækkede nettoindskud. Der vil med forslaget være behov for at tilpasse garantifondens regler for tilbagebetaling af bidrag, herunder ved en delvis overførsel af aktiviteter til en anden medlemsstat.

Derudover skal bestemmelser om dækningsberettigede indlån tilpasses. Indestående på advokaters klientkonti falder uden for definitionen, og den nuværende fulde dækning kan således ikke fortsætte. Det er muligt, sådanne indeståender i stedet vil kunne dækkes på alternativ vis, fx gennem en privat forsikringsordning for advokat eller klient.

Indskud og midler tilhørende det pågældende instituts direktører og bestyrelsesmedlemmer eller selskaber, som indgår i koncernen med det pågældende institut, er i dag ikke omfattet af dækning. Med forslaget vil sådanne midler fremover være dækket.

Indskydergarantifonden dækker i dag nettoindskud, hvilket er i overensstemmelse med principperne i dansk konkurslovgivning. Kompromisforslaget lægger op til en delvis dækning af bruttoindskud. Det foreslås således, at kun forfaldne ydelser på tidspunktet for instituttets sammenbrud kan modregnes i indlån. Det betyder, at nettodækning fortsat kan ske i det omfang, modregning er muligt ifølge de bestemmelser, der gælder ifølge kontrakten mellem instituttet og indskyderen. Fremadrettet skal det derfor fremgå af kontrakten mellem instituttet og indskyderen, at indskyderens gæld forfalder til betaling ved instituttets betalingsstandsning (svarende til de "change of control"-bestemmelser, som allerede idag ses i større låneaftaler). Med forslaget skal bestemmelser om ordningens adgang til modregning af forpligtelser i kunders indlån derfor tilpasses. Dermed vil garantiordningerne som hovedregel afvige fra de gældende principper i konkursloven.

Det bemærkes, at BRRD forventes at indførepræference for bl.a. indskydergarantiordninger, hvilket vil medføre behov for ændringer i den danske konkurslov, jf. separat notat om BRRD.

Bestemmelser om ordningens formue og fastsættelse af bidrag skal tilpasses forslaget. Ifølge kompromisteksten skal ordningens ex-ante formue svare til et målniveau på mindst 1,0 pct. af de dækkede indlån. Der skal også indføres mulighed for, at instituttets forpligtelse til at betale ekstraordinære bidrag kan nedsættes helt eller delvist, hvis

betaling af bidraget vil medføre, at instituttet får problemer med at opfylde aftaler med andre kreditorer. Bidraget vil efterfølgende skulle betales, når forudsætningen for ned-sættelsen/bortfaldet ikke længere er til stede. Fastsættelse af de individuelle bidrag skal gøres risikobaseret.

Bestemmelser om ordningens funktion skal tilpasses. Ifølge forslaget kan ordningen medvirke til afvikling efter krisehåndteringsdirektivet, hvorfor udfaldet af dette direktiv bliver afgørende for eventuelle ændringer af den nuværende danske models mulighed for at deltage ved håndteringen af nødlidende pengeinstitutter.

Der skal indføres nye bestemmelser, således at ordningen kan fungere som kontakt- og udbetalingsagent for andre landes ordninger i tilfælde af, at indskydere i Danmark kommer i klemme som følge af, at et udenlandsk pengeinstitut, der har en filial her i landet, bliver nødlidende.

Der vil, som følge af den totalharmonisering af beløbsgrænser på EUR 100.000, som forslaget indebærer, skulle justeres i reglerne om supplerende dækning for udenlandske filialer. Udenlandske filialer i Danmark med hjemsted i EU-lande eller lande, som EU har indgået aftale med, kan i dag tilslutte sig den danske ordning som supplement til hjemlandets garantiordning, hvis den danske ordning er mere gunstig end hjemlandets ordning.

Bestemmelserne om forbrugerinformation skal præciseres. Der indføres bl.a. et informationsskema, som forbrugere skal underskrive ved oprettelse af nye indlånskonti.

Statsfinansielle konsekvenser

Formålet med forslaget er bl.a. at sikre en effektiv dækning af indskyderne, og således mindske sandsynligheden for negative statsfinansielle konsekvenser af konkurser i pengeinstitutter mv. Udgifter til indskydergarantiordningen dækkes af institutterne. Et eventuelt behov for øget tilsynsindsats fra Finanstilsynet overfor indskydergarantiordningen vil skulle dækkes af den finansielle sektor i overensstemmelse med normal praksis for Finanstilsynets tilsynsvirksomhed.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Kommissionen har i forbindelse med direktivforslaget om DGS fremlagt en konsekvensanalyse. Kommissionen vurderer overordnet, at tilliden til banksystemerne vil blive væsentligt forøget med højere dækning, hurtigere udbetalinger og sundere finansiering af ordningerne. Kommissionen vurderer, at disse forbedringer vil kunne bidrage positivt til den finansielle stabilitet. Forslaget indebærer højere bidrag fra sektoren.

I konsekvensanalysen for Kommissionens forslag vedr. DGS – der ikke tager højde for de ændringer, som Rådet eller Europa-Parlamentet lægger op til – skønner Kommissionen, at henholdsvis 95 procent af indskyderne og 72 procent af de dækningsberettigede indlån i EU som helhed vil være fuldt dækket, såfremt dækningsbeløbet fastsættes til EUR 100.000. I Danmark skønnes, at henholdsvis 81 procent af indskyderne og 63 procent af de dækningsberettigede indlån vil være fuldt dækket, såfremt dækningsbeløbet fastsættes til EUR 100.000.

Hvis pengeinstitutterne overvælter de øgede bidrag til indskydergarantiordninger fuldt ud på indskyderne, skønner Kommissionen, at indskyderne vil få reduceret deres renteindtægter med mindre end 0,1 procent i gennemsnit eller hvad der svarer til ca. 50 DKK årligt i gebyrer.

I Danmark estimeres finansieringsbehovet til ca. 8 mia. kr. i pengeinstitutsektoren, hvis ex-ante formuernes målniveau udgør 1,0 pct. af de dækkede indlån.

Kommissionen anslår, at udelukkelse af finansielle virksomheder fra kredsen af dækningsberettigede, vil have ubetydelige konsekvenser for ordningens beskyttelseseffekt. Kommissionen anslår ligeledes, at udelukkelse af lokale- og regionale myndigheder fra kredsen af dækningsberettigede, vil have ubetydelige konsekvenser for beskyttelseseffekten.

Høring

Kommissionens oprindelige forslag til direktiv har været i høring i EU-specialudvalget for den finansielle sektor i 2010. For indholdet af høringssvarene henvises til grundnotat af 9. september 2010 om sagen.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg med henblik på forhandlingsmandatforud for ECOFIN 20. juni 2011. Grundnotat er oversendt Folketingets Europaudvalg den 9. september 2010.

Holdning

Dansk holdning

Regeringen støtter generelt en revision af indskydergarantidirektivet mhp. at opnå en tilstrækkelig beskyttelse af indskyderne og samtidig sikre lige konkurrencevilkår. Det er centralt, at der sikres konsistens og et fornuftigt samspil med krisehåndteringsdirektivet og SRM, som ligeledes er under forhandling.

Det er centralt for regeringen, at det harmoniserede dækningsniveau på EUR 100.000, som ikke har været til diskussion, fortsat opretholdes.

Der lægges afgørende vægt på, at der fortsat kan ydes fuld dækning for pensionsordninger og transaktioner i forbindelse med bolighandler, der overstiger EUR 100.000. Begge forhold er dækket i Kommissionens forslag, samt kompromisteksten.

Regeringen lægger vægt på, at indskydergarantifondens midler kan anvendes til krisehåndtering, og at det er muligt at indskydergarantifonden og afviklingsfonden, der er indeholdt i krisehåndteringsdirektivet (BRRD), kan være en samlet fond.

Danmark arbejder for, at indfasningen af ordningen bliver så lang, at institutternes soliditet ikke påvirkes unødigt negativt.

Danmark støtter Rådskompromisets målniveau for indskydergarantifondenes formuer på mindst 0,5 pct. af dækkede indskud, som kan være acceptabelt såfremt midlerne kun skal anvendes til indskyderdækning. Kombineres indskydergarantifonden med afviklingsfonden er det centralt, at det samlede målniveau for indskydergaranti og krisehåndteringsfond kan sættes højere. På den baggrund vil et forslag om et målniveau for indskydergarantifondene på 1,0 pct. kunne støttes. Danmark kan endvidere støtte, at finansieringsmodellen afspejler forskelle i institutternes risici.

Danmark arbejder fortsat for at bevare adgangen til nettodækning, idet dog den forventede indførelse af indskyderpræference i regi af BRRD i sig selv kan mindske den praktiske relevans af spørgsmålet givet den lavere sandsynlighed for aktivering af indskydergarantien, dette medfører.

Andre landes holdninger

Der er endnu ikke fra formandskabets side forelagt et samlet forslag til et kompromis. Herudover giver særligt målfinansieringsniveau og spørgsmålet om muligheden for at anvende ordningernes midler til krisehåndteringsformål fortsat anledning til diskussion.

Dagsordenspunkt 3: Fælles afviklingsmekanisme for kreditinstitutter (SRM)

KOM(2013)520

Resumé

Kommissionen fremsatte 10. juli 2013 forslag til forordning om fælles afviklingsmekanisme for kreditinstitutter m.fl. (Single Resolution Mechanism - SRM). Forslaget er andet element i det styrkede banksamarbejde, hvor det første element (Single Supervisory Mechanism – SSM) blev endeligt vedtaget på ECOFIN 15. oktober 2013.

Formålet med forslaget er at sikre en effektiv og ensartet krisehåndtering af nødlidende banker uafhængigt af den enkelte medlemsstat inden for det styrkede banksamarbejde. En fælles afviklingsmekanisme skal således fremme finansiell stabilitet og bidrage til at bryde den negative spiral, der har gjort sig gældende særligt i euroområdet, hvor skrøbelige banksystemer i et land påvirker og påvirkes af svage offentlige finanser i det pågældende land.

Forslaget indebærer etablering af en fælles Afviklingsinstans, som sammen med Kommissionen og nationale afviklingsmyndigheder i de deltagende lande skal forbedre, beslutte og udføre krisehåndteringsopgaver vedr. kreditinstitutter i de deltagende lande. Forslaget indebærer desuden etablering af en fælles afviklingsfond finansieret af kreditinstitutterne i de deltagende lande, som skal kunne bidrage til finansieringen af krisehåndtering under nærmere betingelser. Der er lagt op til, at lande, der deltager i det fælles tilsyn, også deltager i den fælles afviklingsmekanisme.

Forslaget bygger på og integrerer de forventede EU28-regler for national krisehåndtering af nødlidende kreditinstitutter i direktivet om genopretning og afvikling af nødlidende kreditinstitutter (Banking Recovery and Resolution Directive - BRRD), som aktuelt forhandles mellem Rådet og Europa-Parlamentet. Afhængigt af det endelige kompromis vedr. BRRD vil SRM parallelt skulle tilrettes.

Det er hensigten, at SRM-forslaget skal vedtages inden maj 2014, således at forslaget kan træde i kraft 1. januar 2015, og der sigtes på den baggrund efter en aftale i Rådet inden udgangen af 2013. Der var på ECOFIN 15. november en politisk drøftelse af forslaget mhp. at guide de igangværende tekniske forhandlinger, og der sigtes nu efter et samlet kompromis om sagen på det kommende ECOFIN.

Nedenstående er et prioriteret uddrag af sagen baseret på Kommissionens oprindelige forslag og de forslag og overvejelser, som formandskabet på nuværende tidspunkt har fremlagt.

Baggrund

Det Europæiske Råd (DER) forpligtede i juni 2013 Rådet til at færdiggøre hovedelementerne i det styrkede banksamarbejde. Efter den endelige, formelle vedtagelse af det fælles tilsyn på ECOFIN d. 15. oktober 2013, udestår nu færdiggørelse af forhandlingerne om den fælles afviklingsmekanisme. Desuden udestår en afslutning af forhandlingerne med Europa-Parlamentet om EU28-reglerne for national krisehåndtering af nødlidende kreditinstitutter i direktivet om genopretning og krisehåndtering af kreditinstitutter (Banking Recovery and Resolution Directive – BRRD) samt om EU28-reglerne for nationale indskydergarantiordninger i indskydergaranti-direktivet (Deposit Guarantee Schemes – DGS).

Kommissionen fremsatte forslaget om den fælles afviklingsmekanisme 10. juli 2013 og drøftelserne af forslaget i Rådet blev påbegyndt umiddelbart efter. DER 24.-25. oktober 2013 bekræftede i sine konklusioner en tidsplan, hvorefter der opfordres til enig-

hed med Europa-Parlamentet om BRRD og DGS inden udgangen af 2013, og hvor der opnås enighed i Rådet om den fælles afviklingsmekanisme ligeledes inden udgangen af 2013, således at der kan opnås en endelig aftale med Europa-Parlamentet inden valget i maj 2014.

Indhold

Den fælles afviklingsmekanisme (SRM) vil omfatte alle lande, der deltager i det fælles tilsyn (SSM), dvs. alle eurolande samt de ikke-euro-medlemslande, der måtte vælge at deltage i det styrkede banksamarbejde. Det vil ikke være muligt at deltage i SRM uden at deltage i SSM og omvendt.

SRM omfatter alle kreditinstitutter (pengeinstitutter og realkreditinstitutter) i de deltagende medlemslande. Herudover gælder reglerne også for kreditinstitutters moderselskaber, der er etableret i et af de deltagende medlemslande, herunder finansielle holdingselskaber og blandede finansielle holdingselskaber, hvis de er underlagt konsolideret tilsyn af ECB. Endvidere gælder reglerne også for fondsmæglerselskaber mv., hvor ECB fører det konsoliderede tilsyn med moderselskabet til fondsmæglerselskabet. Forordningen gælder således ikke selskaber i al almindelighed men kun finansielle selskaber. I det følgende bruges der udelukkende begrebet "kreditinstitutter" om de omfattede institutter.

Det er hensigten, at SRM-forslaget skal bygge på og integrere de forventede EU28-regler for national krisehåndtering af nødlidende kreditinstitutter i direktivet om genopretning og afvikling af nødlidende kreditinstitutter (BRRD), som aktuelt forhandles parallelt mellem Rådet og Europa-Parlamentet, og som vil skulle implementeres af alle EU-lande.¹⁰ Da BRRD ikke er færdigforhandlet, har Kommissionen generelt indarbejdet Rådets generelle indstilling i SRM-forslaget de steder, hvor der er behov for at medtage tekst direkte i SRM-forordningen, som ellers er indeholdt i BRRD. Det er hensigten at opdatere de relevante bestemmelser med den endelige tekst fra BRRD, når forslaget er færdigforhandlet med Europa-Parlamentet. Dette skal sikre en harmoniseret løsning, hvor afviklingsreglerne inden for og uden for det styrkede banksamarbejde tilstræbes at være de samme.

Det betyder bl.a., at reglerne fra BRRD vil finde anvendelse, når man skal håndtere nødlidende grænseoverskridende koncerner, der er etableret i både medlemsstater inden for og uden for det styrkede banksamarbejde. Dette vil skulle ske i samarbejde mellem den fælles Afviklingsinstans og de nationale afviklingsmyndigheder i de relevante ikke-deltagende lande.

Den grundlæggende opbygning og opgaver

SRM vil bestå af Kommissionen, en fælles afviklingsinstans (Afviklingsinstansen – på engelsk "Resolution Board"), en fælles afviklingsfond (Afviklingsfonden) og de nationale afviklingsmyndigheder.

Det er generelt Afviklingsinstansen, der er tildelt de konkrete beføjelser i forslaget, dog ifølge Kommissionens forslag inden for rammerne af en særlig arbejdsdeling, når det gælder krisehåndtering:

1. Hvis et institut i et deltagende land bliver nødlidende, forbereder Afviklingsinstansen krisehåndtering af det pågældende institut.
2. På grundlag af Afviklingsinstansens anbefalinger, eller på eget initiativ, beslutter Kommissionen at igangsætte en krisehåndtering af det nødlidende institut.
3. Det vil være de nationale afviklingsmyndigheder, der står for selve udførelsen af krisehåndteringen inden for rammerne af den besluttede krisehåndtering.

¹⁰Rådet opnåede på ECOFIN d. 21. og 26. juni 2013 enighed om et kompromis om BRRD, som nu forhandles med Europa-Parlamentet. Der henvises generelt til samlenotat oversendt til Folketinget forud for ECOFIN 21. juni 2013 for en gennemgang af indholdet af Rådets kompromis om BRRD.

4. Afviklingsinstansen overvåger de nationale myndigheders udførelse af krisehåndteringen.

Der er endnu ikke enighed om spørgsmålet om den konkrete arbejdsdeling mellem Afviklingsinstansen og Kommissionen, når det gælder beføjelserne inden for SRM. Der drøftes også fortsat en nærmere praktisk arbejdsdeling mellem den fælles Afviklingsinstans og de nationale afviklingsmyndigheder, særligt i forhold til den konkrete håndtering af de mindste institutter. Dette skal ses som parallel til arbejdsdelingen i det fælles tilsyn (SSM), hvor de nationale tilsyn som udgangspunkt varetager det daglige tilsyn med de mindste institutter inden for fælles rammer.

Afviklingsinstansen

Afviklingsinstansen etableres som et EU-agentur, svarende til fx den Europæiske Banktilsynsmyndighed (EBA), som er et samarbejdsorgan for de nationale banktilsyn i EU28. Der lægges op til, at Afviklingsinstansen får godt 300 ansatte og placeres i Bruxelles.

I Kommissionens forslag vil Afviklingsinstansens besluttende organ skulle bestå af i) en administrerende direktør, ii) en vicedirektør, iii) et medlem udpeget af Kommissionen, iv) et medlem udpeget af ECB, og v) et medlem udpeget af hver af de deltagende medlemsstater, som repræsenterer den nationale afviklingsmyndighed.

Ifølge forslaget udpeges den administrerende direktør og vice-direktør af Rådet efter forslag fra Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet. Disse medlemmer, samt ECB's og Kommissionens medlem af Afviklingsinstansen, kan som udgangspunkt maksimalt besætte posten i 5 år.

Afviklingsinstansen skal ifølge Kommissionens forslag træffe beslutninger i to forskellige mødeformationer; hhv. plenarmøder og eksekutivmøder:

- På plenarmøderne træffer Afviklingsinstansen beslutninger af generel karakter, fx regler om interessekonflikter, årsrapport og håndtering af ansættelsesforhold. Plenarmøderne består af alle medlemmer nævnt under punkt i-v ovenfor. Beslutningerne træffes generelt med simpelt flertal. Medlemmerne har hver én stemme.
- På eksekutivmøderne træffes primært beslutninger vedrørende specifikke institutter eller koncerner. Det kan fx være afviklingsplaner, brugen af Afviklingsfonden, instrukser til de nationale afviklingsmyndigheder mv. Eksekutivmøderne består af medlemmer nævnt under punkt i-iv ovenfor samt medlemmerne fra afviklingsmyndighederne i de lande, som er relevante for det pågældende institut.

Forslaget indebærer, at når Afviklingsinstansen drøfter grænseoverskridende koncerner, vil medlemmerne fra hjemlandet såvel som alle berørte værtslande, der deltager i det styrkede banksamarbejde, deltage i beslutningstagningen på eksekutivmøderne. Beslutninger træffes ved simpelt flertal, dog således at hjemlandets myndighed har én stemme, mens værtslandenes myndigheder tilsammen har én stemme (hvis fx 3 værtslande vil de have 1/3 stemme hver). Ved stemmelighed har den administrerende direktør den afgørende stemme.

Der er endnu ikke endelig enighed om spørgsmålet om sammensætning af og stemmeregler i Afviklingsinstansen – både vedr. plenar- og eksekutivformatet.

Igangsættelse af krisehåndtering

Oplæg til krisehåndtering vil som hovedregel blive igangsat på foranledning af ECB i dennes egenskab af fælles tilsynsmyndighed. ECB notificerer i disse tilfælde Afviklingsinstansen og Kommissionen, som derefter vurderer, om betingelserne for krisehåndtering er til stede.

Betingelserne for afvikling er bl.a., om det er i den offentlige interesse at krisehåndtere instituttet, og om der ikke kan findes en privat løsning. Afviklingsinstansen giver på baggrund af sin vurdering en anbefaling til Kommissionen om at iværksætte en krisehåndtering af kreditinstituttet. Afviklingsinstansen anbefaler samtidig, hvilke krisehåndteringsværktøjer der kan bruges, herunder mulig brug af Afviklingsfonden. Før der tages en krisehåndteringsbeslutning eller en beslutning om at nedskrive eller konvertere kapitalinstrumenter eller seniorgæld som led heri, skal Afviklingsinstansen sikre sig, at der foretages en uafhængig værdiansættelse af instituttets aktiver og passiver. Kommissionen kan dog altid vælge ikke at følge Afviklingsinstansens anbefaling.

Kommissionen kan også initiere en krisehåndtering på eget initiativ under samme betingelser som Afviklingsinstansen. Samtidig giver SRM-forslaget Kommissionen den endelige kompetence til at træffe beslutningen om at igangsætte krisehåndteringen. Kommissionen fastsætter i den forbindelse rammerne for den konkrete krisehåndtering, herunder hvilke krisehåndteringsværktøjer, der skal anvendes og i forhold til brugen af den fælles Afviklingsfond.

Hvis Kommissionen beslutter sig for ikke at krisehåndtere instituttet, vil instituttet ifølge forslaget blive håndteret under de nationale insolvensregler.

Hvis der træffes en krisehåndteringsbeslutning, skal Afviklingsinstansen træffe alle de operationelle krisehåndteringsbeslutninger inden for de rammer, som Kommissionen fastlægger. Beslutningerne rettes til de relevante nationale afviklingsmyndigheder, som står for den konkrete gennemførelse af krisehåndteringen på nationalt plan.

Afviklingsinstansen overvåger krisehåndteringen, herunder de nationale afviklingsmyndigheders gennemførelse, og har ret til direkte at udbede sig informationer ved de berørte institutter både før og efter krisehåndtering, herunder gennem inspektioner på stedet. Hvis de nationale afviklingsmyndigheder ikke udfører beslutningerne fra Afviklingsinstansen, kan Afviklingsinstansen direkte (dvs. uden om de nationale afviklingsmyndigheder) påbyde enkelte institutter under krisehåndtering at udføre konkrete tiltag.

Sanktioner

Der ventes lagt op til, at Afviklingsinstansen kan pålægge institutter i de deltagende lande administrative bøder ved en række forskellige overtrædelser: manglende indsendelse af information fra institutter, medarbejdere eller outsourcete opgaver til tredjeparter, manglende efterlevelse af instruktion om on-site inspektion fra Afviklingsinstansen, manglende indbetaling af ex ante eller ex post bidrag til Afviklingsfonden og manglende efterlevelse af krav om nedskrivning eller konvertering af kapitalgrundlag og passiver. Formandskabet har i den forbindelse foreslået nærmere grænser for bødernes størrelse udtrykt i procent af institutternes nettorenteindtægter mv.

For øvrige overtrædelser af forordningen kan Afviklingsinstansen anbefale den nationale afviklingsmyndighed at træffe foranstaltninger med henblik på at sikre, at der idømmes passende sanktioner i overensstemmelse med BRRD. Det fremgår af BRRD, at medlemsstaterne har valgfrihed med hensyn til anvendelse af administrative sanktioner og strafferetlige sanktioner.

Pålagte bøder skal offentliggøres med oplysninger om overtrædelsens art. Herudover skal identiteten offentliggøres på de relevante parter, som er ansvarlige for overtrædelsen med mindre offentliggørelsen vil medføre alvorlig skade for de involverede parter.

Der er endvidere mulighed for, at Afviklingsinstansen kan pålægge institutter i de deltagende lande daglige tvangsbøder fx ved manglende indsendelse af information og nægtelse af adgang til at udføre inspektioner mv.

Afviklingsfonden

Der oprettes med forslaget en fælles Afviklingsfond, som vil være under Afviklingsinstansens kontrol. Den fælles Afviklingsfond vil for de deltagende lande træde i stedet for de nationale krisehåndteringsfonde, som alle medlemslande hver især ventes at være pålagt at etablere som led i BRRD. Kravene til indretningen af Afviklingsfonden (anvendelse, finansiering mv.) svarer således til kravene til indretningen af de nationale krisehåndteringsfonde.

Afviklingsfonden vil kunne yde kortsigtet finansiering til et institut under krisehåndtering, stille garantier til mulige købere af instituttet, opkøbe aktiver fra et institut under krisehåndtering mv. Afviklingsfonden kan ikke i normale tilfælde bruges til at absorbere tab fra et institut eller til en rekapitalisering, jf. dog afsnit om finansiering af krisehåndtering nedenfor.

Afviklingsfonden opbygges af bidrag fra kreditinstitutterne i de deltagende lande. Bidrag opkræves som minimum årligt forholdsmæssigt ud fra institutternes balance fratrukket basiskapital og indlån dækket af indskydergarantifonde. Bidrag differentieres herudover ud fra den samme risikobaserede tilgang som i BRRD (dette ventes nærmere fastsat af Kommissionen gennem en delegeret retsakt). Op til 30 pct. af ex ante bidragene kan udgøres af uigenkaldelige garantier stillet af institutterne og med sikkerhed i aktiver med høj kreditkvalitet. De præcise regler for beregning af institutternes bidrag er fortsat til diskussion.

Der lægges op til, at Afviklingsfonden efter en 10-årig overgangsperiode skal udgøre mindst 0,8 pct. af de dækkede indskud i de deltagende medlemsstaters kreditinstitutter (estimeret til ca. 44 mia. euro ud fra ultimo 2011 data, hvis der alene tages udgangspunkt i eurolandene). Dog gælder, at opbygningsperioden skal forlænges med op til 4 år, hvis der har været samlede udbetalinger fra fonden svarende til 0,5 pct. af de dækkede indskud. Efter indfasningen skal der løbende opkræves ex ante indbetalinger, hvis nødvendigt for at opretholde Afviklingsfondens målniveau. Hvis Afviklingsfondens midler udgør under halvdelen af målniveauet, skal de årlige opkrævninger være mindst 0,2 pct. af de dækkede indskud.

Herudover er der mulighed for at opkræve ekstraordinære bidrag (ex post), såfremt fonden ikke har haft tilstrækkelige midler til at dække en krisehåndtering. Afviklingsfonden kan også låne fra markedet, hvis der ikke er tilstrækkelige midler i fonden, og vil skulle opkræve bidrag fra de omfattede institutter til at dække dette lån, inden lånet fra det private marked udløber.

Afviklingsinstansen kan herudover vælge at stille en forespørgsel til andre nationale afviklingsfonde (dvs. nationale afviklingsfonde i lande uden for det styrkede banksamarbejde) om at låne midler fra disse fonde, hvis ovenstående muligheder ikke dækker Afviklingsfondens behov.

Afviklingsfondens midler kan investeres i statsobligationer eller andre aktiver med høj kreditkvalitet og høj likviditet. Afkastet på investeringerne tilfalder Afviklingsfonden.

Deltagende lande, som allerede inden etableringen af SRM måtte have etableret lignende nationale fonde eller tilsvarende ordninger til de nævnte formål opkrævet fra institutterne disponerer fortsat selv over sådanne nationale ordninger, men kan vælge at bruge dem til at kompensere deres institutter for disses bidrag til den fælles Afviklingsfond, således at institutterne ikke betaler dobbelt. Sådanne eksisterende nationale ordninger har derudover ikke nogen nærmere rolle i SRM-forslaget.

Finansiering af krisehåndtering

Der lægges, som i BRRD, størst mulig vægt på brug af bail-in ved krisehåndtering af kreditinstitutter, dvs. at nødlidende institutters aktionærer, ejere af ansvarlig kapital og usikrede kreditorer er først til at bære eventuelle tab og omkostninger ved krisehånd-

tering. Det sker ved nedskrivning eller udvanding af aktiekapitalen, og nedskrivning eller konvertering af anden ansvarlig kapital og usikrede kreditorers tilgodehavende til aktiekapital i det nødlidende institut for at nedbringe ubalancen mellem værdien af instituttets aktiver og passiver og dermed genoprette instituttets solvens.

Der lægges imidlertid op til, at reglerne om bail-in først træder i kraft fra 2018, både i BRRD (ifølge Rådets generelle indstilling) og i SRM-forslaget. Dog kan medlemslande jf. BRRD vælge at implementere bail-in allerede fra 2015. Samme mulighed er ikke til stede i SRM. Indtil 2018 vil de generelle statsstøtteregler gælde¹¹. Her er det som udgangspunkt et krav, at der sker nedskrivning/konvertering af aktionærer og ansvarlig kapital (men ikke øvrige usikrede kreditorer) før Kommissionen kan godkende brug af statsstøtte til nødlidende banker. Der er dog fortsat en række lande, der ønsker at fremrykke implementering af reglerne om bail-in fra 2018 til 2015.

Afviklingsfonden vil kun direkte kunne dække tab i instituttet (dvs. indskyde kapital) i ekstraordinære situationer, hvor det er nødvendigt af hensyn til at videreføre instituttets kritiske funktioner o.l. I disse ekstraordinære situationer er det endvidere et krav, at det nødlidende instituts kreditorer først har bidraget til krisehåndteringen med beløb svarende til mindst 8 pct. af instituttets passiver¹² (inklusive egenkapital og anden ansvarlig kapital). Dette opgjort efter der indledningsvist er gennemført eventuelle nedskrivninger mv. påbudt af tilsynsmyndigheden og efter en uafhængig og konservativ værdiansættelse.

Bidraget fra Afviklingsfonden til krisehåndtering vil maksimalt kunne udgøre op til 5 pct. af passiverne i det nødlidende institut. Hvis de 5 pct. ikke er tilstrækkeligt til at finansiere krisehåndteringen, vil der kunne tilvejebringes yderligere finansiering fra "alternative finansieringskilder". Anvendelse af alternative finansieringskilder forudsætter imidlertid, at alle ikke-sikrede passiver i institutter, der ikke har fortrinsstilling, er nedskrevet eller konverteret fuldt ud.¹³ Alternative finansieringskilder er ikke defineret nærmere, men det omfatter fx bidrag fra Afviklingsfonden eller bidrag fra en eventuel fælles offentlig backstop eller nationale midler.

Forslaget indebærer ikke i sig selv nogen form for fælles offentlig backstop i tilfælde af, at Afviklingsfondens midler skulle være utilstrækkelige. Der drøftes parallelt med forhandlingerne om SRM-forslaget forskellige muligheder for sådanne fælles backstop, inkl. spørgsmålet om ikke-eurolandenes mulighed for at deltage i en evt. fælles backstop.

Det fremgår eksplicit af SRM-forslaget, at Kommissionens eller Afviklingsinstansens krisehåndteringsbeslutninger ikke kan pålægge medlemsstaterne at yde ekstraordinær offentlig støtte.

Sammenhæng til BRRD

SRM-forslaget anvender, jf. ovenfor, som hovedregel de materielle regler, der er indeholdt i BRRD.

Forslaget indeholder således, parallelt til BRRD, krav om, at krisehåndtering sker under hensyntagen til en række generelle principper, herunder bl.a.:

- (i) at aktionærerne er de første til at tage tab,

¹¹ Kommissionen har offentliggjort en revision af statsstøtte-reglerne for finansielle virksomheder der trådte i kraft den 1. august 2013.

¹² SRM-forslaget indeholder ikke det alternativ, som findes i Rådets kompromis vedr. BBRD, hvor det under visse betingelser vil være tilstrækkeligt at nedskrive passiver svarende til 20 pct. af de risikovægtede aktiver, for at få adgang til muligheden for at rekapitalisere instituttet med midler fra fonden. Betingelserne omfatter bl.a. kravet om, at den nationale krisehåndteringsfond som minimum skal udgøre 3 pct. af de dækkede indskud mod normalt 0,8 pct.

¹³ Alle indskud under 100.000 euro samt indskud over 100.000 euro for fysiske personer og små og mellemstore virksomheder er ifølge rådskompromiset om krisehåndteringsdirektivet omfattet af fortrinsstilling og skal således ikke være nedskrevet før anvendelse af alternative finansieringskilder.

- (ii) at kreditorerne tager tab efter aktionærene,
- (iii) at ledelsen som hovedregel skiftes ud,
- (iv) at kreditorer inden for samme klasse behandles ligeværdigt,
- (v) at ingen kreditor lider et større tab ved krisehåndteringen, end vedkommende ville have gjort, hvis instituttet var blevet behandlet efter de normale insolvensregler.

Der opstilles ligeledes tre betingelser for, at der kan igangsættes en krisehåndtering, hvilket harmonerer med betingelserne i BRRD. Disse kriterier er:

- (i) Afviklingsinstansen vurderer, at instituttet er nødlidende eller forventeligt vil blive det,
- (ii) der er ikke udsigt til, at private eller tilsynsmæssige initiativer (inkl. tidlig indgriben eller nedskrivning af kapital) kan forhindre, at instituttet bliver nødlidende inden for en rimelig tidsfrist, og
- (iii) krisehåndteringen er nødvendig ud fra hensynet til den offentlige interesse.

Forslaget indeholder herudover fire krisehåndteringsværktøjer som i BRRD, som Kommission kan anvende når rammerne for en konkret krisehåndtering skal sættes. De fire værktøjer er:

- (i) Frasalg: Giver Afviklingsinstansen muligheden for at sælge hele eller dele af et institut på markedsvilkår uden aktionærernes/ejernes samtykke;
- (ii) Etablering af et overgangsinstitut ("Bridge institution"): Giver Afviklingsinstansen mulighed for at sælge hele eller dele af et instituts aktiver, rettigheder og forpligtelser til et overgangsinstitut, som senere skal videresælges som led i en ordnet krisehåndtering;
- (iii) Udskilning af aktiver ("Asset separation"): Giver Afviklingsinstansen mulighed for at frasælge primært værdiforringede aktiver fra enten det nødlidende institut eller overgangsinstituttet til et offentligt ejet/kontrolleret selskab med henblik på afvikling af disse aktiver;
- (iv) Gældsnedskrivning og/eller -konvertering ("Bail-in"): Giver Afviklingsinstansen mulighed for;
 - a. at rekapitalisere et institut, så det igen opfylder kapitalkravene, ved at nedskrive instituttets forpligtelser (gæld) til kreditorer eller at konvertere gælden til egentlig kernekapital. Herved undgås det, at det pågældende institut skal afvikles (såkaldt open-bank bail-in);
 - b. at konvertere instituttets gæld til egentlig kernekapital eller at reducere hovedstolen på den samlede gæld som led i overdragelsen af aktiver og passiver fra et nødlidende institut til et overgangsinstitut, således at overgangsinstituttet kun overtager gæld svarende til den reelle (forringede) værdi af de overtagne aktiver (såkaldt closed-bank bail-in);
 - c. at anvende ovenstående instrumenter som led i frasalg eller udskilning af aktiver fra et nødlidende institut.

En række forskellige kompetencer, som i BRRD er tillagt de nationale afviklingsmyndigheder, er i SRM-forslaget tillagt SRM. Det gælder kompetencen til at træffe beslutninger om krisehåndtering (genopretning eller afvikling), jf. ovenfor, til at udarbejde krisehåndteringsplaner for deltagende institutter og koncerner og til at foretage en vurdering af institutternes og koncernernes afviklingsmuligheder. Afviklingsinstansen vil i den forbindelse også kunne stille krav til de nationale afviklingsmyndigheder om at træffe relevante foranstaltninger til at fjerne hindringer for krisehåndteringen, og at kræve ændringer direkte i institutters eller koncerners opbygning og organisering for at

fjerne praktiske hindringer for anvendelsen af krisehåndteringsværktøjer og sikre, at de pågældende enheder kan afvikles.

Det vil også være Afviklingsinstansen, og ikke de nationale afviklingsmyndigheder, der fastlægger kravet til, hvor mange nedskrivningsparate passiver et institut skal have (minimum requirement of eligible liabilities - MREL), men grundlæggende ud fra de samme regler som i BRRD. Formålet med MREL er at sikre, at det enkelte institut altid har tilstrækkelig tabsabsorbering i form af et minimumsniveau af kapital og gæld, der kan anvendes til konvertering eller nedskrivning (dvs. kapital og gæld der kan anvendes til bail-in). Rådets kompromis vedr. BRRD indebærer, at udelukkende gæld med en tilbageværende løbetid på minimum et år samt passiver, der ikke stammer fra derivater eller indskud med præferencestilling, kan medregnes i minimumsbeløbet. Afviklingsinstansen vil (ligesom de nationale afviklingsmyndigheder inden for rammerne af BRRD) skulle fastsætte størrelsen af dette krav fra institut til institut ud fra en række nærmere kriterier, herunder instituttets forretningsmodel, risikoprofil og størrelse.

Samspil med statsstøttere reglerne

Kommissionen vil fortsat varetage statsstøttere reglerne og sikre, at betingelserne for disse er opfyldt i henhold til Traktaten. Når Kommissionen og Afviklingsinstansen notificeres om en potentielt forestående krisehåndtering, vil statsstøtteprocedurerne blive iværksat parallelt med krisehåndteringsprocedurerne. Kommissionens endelige beslutning om krisehåndtering af et kreditinstitut vil afvente statsstøtteprocedurerne. Det svarer til procedurerne vedr. Kommissionens vurdering af national statsstøtte.

Det fremgår eksplicit af forslaget, at selvom evt. brug af den fælles Afviklingsfond ikke formelt udgør statsstøtte i traktatens forstand, vil Kommissionen alligevel anvende statsstøttere reglerne analogt, dvs. som om de var gældende i situationer, hvor der gøres brug af Afviklingsfonden. Brug af Afviklingsfonden vil således skulle godkendes af Kommissionen og leve op til samme betingelser som hvis der var tale om brug af en national krisehåndteringsfond, som formelt udgør statsstøtte.

Formandskabet har foreslået at styrke forslaget med konkrete operationelle bestemmelser om, hvordan dette sikres i praksis ved mere specifikt at fastlægge de konkrete procedurer, som vil skulle følges vedr. statsstøttevurderingen. Der er desuden overvejelser om, hvorledes man kan mindske evt. interessekonflikter internt i Kommissionen, i det omfang Kommissionen både skal træffe de konkrete afviklingsbeslutninger og samtidig godkende brug af Afviklingsfonden ift. statsstøttere reglerne, idet hensynene ikke nødvendigvis vil være de samme i de to beslutninger.

Demokratisk kontrol

Afviklingsinstansen er iflg. forslaget ansvarlig over for Europa-Parlamentet, Kommissionen og Rådet og skal hvert år sende en rapport til disse samt Den Europæiske Revisionsret om udførelsen af Afviklingsinstansens opgaver. Parlamentet og Rådet kan stille spørgsmål til Afviklingsinstansen, som skal besvares enten mundtligt eller skriftligt. Endvidere er der regler for, hvordan der kan føres fortrolige møder med udvalgsformænd mv. fra Parlamentet.

Nationale parlamenter kan ligeledes stille spørgsmål til Afviklingsinstansen og invitere den administrerende direktør for Afviklingsfonden til at deltage i møder.

Hjemmelsgrundlag

Traktatgrundlaget for forslaget er artikel 114 i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) vedr. det indre marked. Europa-Parlamentet er i henhold til denne hjemmel medlovgiver på forslaget. Forslaget er fremsat som en forordning og gælder således umiddelbart i national ret.

Nærhedsprincippet

Kommissionen fremhæver, at en fælleseuropæisk krisehåndtering af nødlidende kreditinstitutter vil sikre en effektiv og koordineret krisehåndtering på tværs af de deltagende medlemslande. Dette vil iflg. Kommissionen minimere negative effekter på den finansielle stabilitet samt begrænse behovet for offentlig finansiel støtte. Samtidig vil SRM sikre ensartede vilkår for kreditinstitutter på tværs af medlemslande. Kommissionen nævner endvidere, at man ved at oprette en central afviklingsmyndighed kan opnå et højere ekspertise- og erfaringsniveau og således foretage mere systematiske og effektive afviklinger for de deltagende lande, end de nationale afviklingsmyndigheder ville kunne hver for sig.

En fælles Afviklingsfond vil iflg. Kommissionen endvidere kunne optimere anvendelsen af de midler, der modtages fra kreditinstitutterne, og herved beskytte de offentlige finanser bedre end ved separate nationale fonde.

Regeringens foreløbige vurdering er, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse til Kommissionens forslag foreligger endnu ikke. Det relevante udvalg i Europa-Parlamentet (udvalget for økonomiske og monetære anliggender – ECON) planlægger aktuelt at vedtage en udtalelse om sagen 5. december 2013. Det forventes indtil videre, at Europa-Parlamentet generelt vil støtte den overordnede retning i Kommissionens forslag.

Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

De elementer af SRM-forslaget, der er reguleret i dansk ret, følger af lov om finansiel virksomhed, lov om finansiel stabilitet og lov om garantifond for indskydere og investorer. De nuværende regler om afvikling af realkreditinstitutter er reguleret i lov om realkreditlån og realkreditobligationer mv.

Der henvises til grund- og nærhedsnotatet om sagen, som er oversendt til Folketingets Europaudvalg 11. september 2013, for en redegørelse for de gældende regler i Danmark vedr. afvikling af banker efter bankpakke 3 og 4, og de særlige regler for afvikling af realkreditinstitutter i Danmark.

Forordninger skal efter EU-retten ikke implementeres i national lovgivning, da de gælder umiddelbart i dansk ret. Hvis Danmark måtte beslutte at deltage i det styrkede banksamarbejde, og dermed deltage i SRM, vil dansk lovgivning formentlig skulle tilpasses på nogle områder (ud over de ændringer der vil følge af BRRD).

Det gælder bl.a. afviklingsmyndighedens beføjelser og arbejdsdeling med den fælles Afviklingsinstans samt eventuelle øvrige justeringer i lov om finansiel stabilitet og lov om realkreditlån og realkreditobligationer mv., hvor dette måtte være relevant.

Der henvises i øvrigt til tidligere oversendt grund- og nærhedsnotat af 27. september 2012 om BRRD for en beskrivelse af de lovændringer, BRRD forventes at medføre i Danmark.

Statsfinansielle konsekvenser

Alle Afviklingsinstansens udgifter (herunder Afviklingsfondens udgifter) finansieres af sektoren, hvor de omkring 6.000 omfattede kreditinstitutter ud over bidrag til Afviklingsfonden vil blive opkrævet bidrag, der dækker administration mv. hos Afviklingsinstansen. Disse udgifter har umiddelbart ingen statsfinansielle konsekvenser.

Kommissionen foreslår, at der i 2014 ansættes omkring 15 årsværk ifm. iværksættelsen af Afviklingsinstansen. Disse årsværk ansættes i Kommissionen. Herefter vil der fra 2015 blive behov for ca. 10 årlige årsværk til Kommissionen på permanent basis ifm. sagsbehandling af Kommissionens krisehåndteringsbeslutninger. Disse årsværk finansieres af EU-budgettet, hvorved der vil være tale om statsfinansielle konsekvenser, svarende til Danmarks andel af EU-budgettet, jf. sædvanlige fordelingsnøgler.

I det omfang Kommissionens krisehåndteringsbeslutninger giver anledning til erstatningsansvar vil sådanne omkostninger ifølge Kommissionens forslag skulle dækkes af EU-budgettet og i givet fald have statsfinansielle konsekvenser, ligeledes svarende til Danmarks andel af EU-budgettet, jf. sædvanlige fordelingsnøgler

Det fremgår af forslaget, at Kommissionens eller Afviklingsinstansens beslutninger ikke kan pålægge medlemsstaterne at yde "ekstraordinær" offentlig finansiel støtte.

Konsekvenser af et forslag om en fælles offentlig backstop for deltagende lande vil blive afdækket, hvis et sådant forslag måtte blive stillet.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Kommissionen har ikke fremlagt en konsekvensanalyse af forslaget under henvisning til tidsnød og forslagets presserende natur. Derfor foreligger der for indeværende ikke noget formelt grundlag for at vurdere de samfundsøkonomiske konsekvenser af forslaget.

Forslaget forventes dog at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, i det omfang det sikrer en effektiv og ensartet krisehåndtering af nødlidende banker inden for det styrkede banksamarbejde og bidrager til at bryde den negative spiral mellem svage banker og svage offentlige finanser.

Institutterne i de deltagende lande vil ifølge forslaget skulle bidrage til den fælles Afviklingsfond, hvilket imidlertid modsvares af, at de ikke længere forventes at bidrage til en national krisehåndteringsfond, jf. den forventede forpligtelse til at bidrage til sådanne nationale fonde som følge af BRRD. Idet der lægges op til at være tale om samme målniveauer og bidragsprincipper for den fælles Afviklingsfond i SRM som for de nationale krisehåndteringsfonde under BRRD, forventes SRM ikke i denne sammenhæng at være forbundet med ekstra omkostninger for de deltagende institutter. De præcise regler for beregning af institutternes bidrag i regi af SRM og BRRD er dog fortsat til diskussion.

Høring

Forordningsforslaget har været i høring i EU Specialudvalget for den finansielle sektor i august. Der henvises til grund- og nærhedsnotatet om sagen, som er oversendt til Folketingets Europaudvalg 11. september 2013, for en gennemgang af høringssvarene.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen blev forelagt Folketingets Europaudvalg mhp. forhandlingsmandat i forbindelse med ECOFIN 15. november 2013. Grund- og nærhedsnotatet om sagen er oversendt til Folketingets Europaudvalg 11. september 2013.

Holdning

Dansk holdning

Stillingtagen til eventuel dansk deltagelse i det styrkede banksamarbejde i EU vil finde sted, når der er tilstrækkeligt grundlag for at vurdere de samlede rammer for det styrkede banksamarbejde, og når der er foretaget en grundig analyse af fordele og ulemper ved evt. dansk deltagelse.

Uanset eventuel dansk deltagelse vurderes det i dansk interesse, at der etableres en fælles afviklingsmekanisme for de lande, der deltager i det fælles tilsyn og at der sikres en sund og velfungerende indretning af SRM og de øvrige dele af det styrkede banksamarbejde i EU samt at bevare lige konkurrencevilkår i det indre marked. Der arbejdes i den forbindelse for, at et styrket samarbejde om tilsyn med og afvikling af kreditinstitutter ikke kompromitterer det indre marked. Der arbejdes desuden i forlængelse heraf for, at der i videst muligt omfang sikres konsistens mellem bestemmelserne i BRRD og SRM.

Under forhandlingerne om SSM blev der fra flere ikke-eurolande, herunder Danmark, lagt stor vægt på, at ikke-eurolande, som vælger at tilslutte sig SSM, kan deltage på ligeværdige vilkår ift. eurolande. Dette var særligt relevant i forhold til afstemningsreglerne i tilsynsrådet og relationen til ECB's styrelsesråd. I forslaget til SRM er der ikke i udgangspunktet en skelnen mellem eurolande og ikke-eurolande, idet der fx ikke i den fælles Afviklingsinstans besluttende organer sondres mellem repræsentanter for de nationale afviklingsmyndigheder ud fra om de er fra euro- eller ikke-eurolande. Regeringen finder, at det er centralt, at sådanne balancerede vilkår mellem eurolande og ikke-eurolande bevares.

Regeringen vil arbejde for, at der parallelt med forhandlingerne om SRM-forslaget skabes klarhed over en eventuel fælles offentlig backstop, herunder sikre, at der også på dette område er ligeværdige vilkår mellem euro- og ikke-eurolande, så ikke-eurolande, der ønsker at deltage i det styrkede banksamarbejde, også vil have mulighed for at deltage i sådan en fælles backstop på ligeværdige vilkår. Regeringen lægger vægt på, at der i forbindelse med et kompromis om SRM gives tilstrækkeligt klare og forpligtende tilkendegivelser vedr. dette overordnede hensyn.

Derudover vil regeringen arbejde for, at der sikres en passende balance mellem hensynet til effektiv beslutningstagning og hensynet til relevante nationale forhold i de konkrete afviklingsbeslutninger. Dette må vurderes nærmere i takt med afdækningen af mere konkrete forslag. I den forbindelse lægges vægt på princippet om ét land én stemme i plenarforsamlingen, frem for alternativer med rådsstemmевægte o.l.

Danmark har siden indførelsen af Bankpakke 3 i 2010 generelt arbejdet for brugen af bail-in, herunder i forbindelse med forhandlingerne om BRRD. Regeringen vil derfor fortsat lægge vægt herpå i forhandlingerne om både SRM og BRRD. Regeringen arbejder endvidere fortsat for, at bail-in skal finde anvendelse allerede fra 2015 og ikke først fra 2018 som indeholdt i begge forslag.

Herudover vil regeringen lægge vægt på, at der i tilstrækkeligt omfang vil kunne tages hensyn til dansk realkredit i forbindelse med en krisehåndtering. Det gælder særligt Afviklingsmyndighedens mulighed for at fastsætte krav vedr. bail-in-relevante kapital- og gældsinstrumenter (det såkaldte MREL-krav), som bør tage hensyn til og inddrage den særlige indretning og stabile karakter af det danske realkreditsystem, når det konkrete krav fastsættes til de enkelte realkreditinstitutter.

I forhold til realkreditinstitutterne vil regeringen endvidere arbejde for, at bidrag fra realkreditinstitutterne til den fælles afviklingsfond står i passende forhold til institutternes risikoprofil.

For så vidt angår de foreslåede sanktionsbestemmelser støtter regeringen formandskabets forslag, hvor det vil være op til den fælles Afviklingsinstans at sanktionere overtrædelse af centrale dele af SRM-forordningen direkte overfor de enkelte delta-

gende institutter. Regeringen støtter endvidere, at Afviklingsinstansen for øvrige overtrædelser af forordningen kan anbefale den nationale afviklingsmyndighed at træffe foranstaltninger med henblik på at sikre, at der idømmes passende sanktioner i overensstemmelse med BRRD, ifølge hvilket medlemsstaterne har valgfrihed med hensyn til anvendelse af strafferetlige sanktioner.

Andre landes holdning

Der udestår endnu enighed om forslaget. Visse lande har fx problematiseret hjemmelsvalget, oprettelsen af en fælles Afviklingsfond og i hvilket omfang forslaget skal gælde alle banker i de deltagende lande eller kun de største og vigtigste.

Dagordenspunkt 8: Europæisk semester: Proceduren for makroøkonomiske ubalancer, scoreboard-rapport 2014

KOM(2013) 790

Resumé

Kommissionens scoreboard-rapport som led i det europæiske semester for 2014 er offentliggjort 13. november 2013. Der lægges op til analyser af i alt 16 lande, heriblandt Danmark. ECOFIN ventes på mødet den 10. december 2013 at have en drøftelse af rapporten mhp. input til Kommissionens kommende dybdegående analyser. Kommissionens dybdegående analyser forventes at foreligge i foråret 2014. Derefter skal landene i ECOFIN på grundlag af Kommissionens analyser drøfte og tage stilling til den videre håndtering af lande med ubalancer, herunder mulige henstillinger i makroubalanceproceduren. Ingen lande har aktuelt sådanne henstillinger.

Baggrund

EU-landene vedtog i 2011 en reform af det økonomiske samarbejde i EU (den såkaldte "six-pack"), herunder et nyt samarbejde om makroøkonomiske ubalancer – makroubalanceproceduren ("*Macroeconomic Imbalance Procedure*", MIP). Reformen trådte i kraft ultimo 2011. Hensigten med det nye samarbejde om en mere systematisk makroøkonomisk overvågning er, at man tidligt i et forløb vil kunne identificere potentielt skadelige interne og eksterne ubalancer og fokusere på forebyggelse og korrektion, inden ubalancerne bliver af en mere vedholdende karakter.

Generelt om makroubalanceproceduren

Makroubalanceproceduren operationaliseres via en varslingsmekanisme med et 'scoreboard' bestående af et begrænset antal makroøkonomiske og finansielle indikatorer, som skal give en indledende indikation på ubalancer. Proceduren indledes hvert år med, at Kommissionen offentliggør værdier for de indikatorer, som udgør scoreboardet i en såkaldt scoreboard-rapport ('Alert Mechanism Report', AMR), som skal vurdere indikatorernes udvikling i landene og identificere lande, som har ubalancer eller er i fare for at opbygge ubalancer. Bilag 1 viser indikatorer i scoreboardet for det europæiske semester for 2014. I sin økonomiske læsning af scoreboardet anvender Kommissionen en række supplerende indikatorer. Kommissionen har i forlængelse af sin meddelelse fra oktober 2013 vedr. styrkelse af den sociale dimension af den Økonomiske og Monetære Union (ØMU'en) inkluderet en række sociale indikatorer blandt de supplerende indikatorer i scoreboard-rapporten for 2014.¹⁴

Kommissionen gennemfører efterfølgende, under hensyntagen til Rådets vurdering af scoreboard-rapporten, en dybdegående analyse af lande, som ifølge Kommissionens vurdering har eller er i fare for at blive påvirket af ubalancer. I kraft af disse dybdegående analyser gennemføres en grundigere vurdering af, om det pågældende land er påvirket af ubalancer og af disses karakter og risici. Der er således ikke lagt op til mekanisk fortolkning af scoreboardet.

Kommissionens dybdegående analyser vil kunne give anledning til forslag til Rådet om anbefalinger eller henstillinger om at korrigere ubalancerne (makroubalanceprocedurens korrigerende del), afhængig af de identificerede ubalancers karakter. Hvis der vurderes at foreligge uforholdsmæssigt store ubalancer, åbnes en procedure, hvor Rådet efter et forslag fra Kommissionen vedtager en henstilling til det pågældende land om at korrigere disse ubalancer. I opfølgning på en henstilling fremlægger det pågældende land handlingsplaner, og Rådet skal løbende tage stilling til, hvorvidt det pågældende land har taget effektive tiltag mhp. korrektion af ubalancerne.

¹⁴ KOM(2013) 690.

Den korrigerende del af MIP'en ophæves, når Rådet efter forslag fra Kommissionen vurderer, at ubalancerne er korrigeret. Der er mulighed for økonomiske sanktioner for eurolande, hvis handlingsplanerne vedholdende er utilstrækkelige, eller hvis efterlevelse af henstillinger om at gennemføre tiltag mhp. at korrigere ubalancerne ikke gennemføres.

Indhold

Makroubalanceproceduren under det europæiske semester for 2014

Kommissionens scoreboard-rapport for det europæiske semester for 2014 er offentliggjort 13. november 2013 med 2012-værdier for de respektive lande og indikatorer, jf. bilag 3. Der lægges op til dybdegående analyser af i alt 16 lande: Belgien, Bulgarien, Danmark, Finland, Frankrig, Italien, Nederlandene, Malta, Slovenien, Spanien, Sverige, UK, Ungarn (jf. landene i 2013) samt af Kroatien, Luxembourg og Tyskland.¹⁵ Kommissionen vurderer generelt, at disse lande potentielt er påvirket af ubalancer, og at der er behov for at analysere udviklingen i de pågældende lande nærmere.

Rapporten bemærker generelt, at EU-landene fortsætter fremskridt mod at korrigere de interne og eksterne ubalancer, som blev opbygget i årene inden krisen, og som forstærkede krisen, herunder ubalancer i form af høj kreditvækst og høj privat gældsætning, svækkelse i landenes konkurrencemæssige stilling og store vedvarende betalingsbalanceunderskud og -overskud. Kommissionen vurderer generelt, at en tilpasning mod korrektion af ubalancer er i gang, herunder som følge af gennemførte strukturelle reformer. Kommissionen peger generelt på, at der har været begrænsede fremskridt mod korrektion af overnormale private gælds niveauer. Kommissionen peger desuden på, at en mindre rebalancering af betalingsbalancen har fundet sted i lande med de største betalingsbalanceoverskud, hvilket Kommissionen vurderer, indikerer et inefficiant opsparings- og investeringsniveau i disse lande.

Rapportens overordnede analyse af Danmark

Overordnet vurderer Kommissionen om Danmark, at det er nyttigt i en videre dybdegående analyse at analysere udviklingen i de ubalancer, som Kommissionen tidligere har peget på, dvs. den svækkede danske konkurrenceevne og den høje private gældsætning.

Kommissionen bemærker, at Danmark fsva. eksportmarkedsandele (ændringen over en periode på fem år) fortsat ligger over tærskelværdien på -6 pct. (i kraft af en 2012-værdi på -18,6 pct. ift. en 2011-værdi på -16,9 pct.). Kommissionen vurderer imidlertid, at tilpasninger i enhedslønoms kostninger (dvs. lønudviklingen ift. produktivitetsudviklingen) og i den reale effektive valutakurs (dvs. valutakursen, når der samtidig tages højde for den relative prisudvikling overfor andre lande), forventes at understøtte en fortsat forbedring i den danske konkurrenceevne. Kommissionen bemærker også, at Danmarks vedvarende betalingsbalanceoverskud (i kraft af en 2012-værdi på 5,9 pct. af BNP) er tæt på den øvre tærskelværdi på 6 pct. og at det vedvarende overskud har bidraget til en fortsat styrkelse af Danmarks internationale nettoinvesteringsposition.

Ift. den private sektors bruttogæld, herunder private husholdninger, bemærker Kommissionen, at niveauet fortsat ligger over tærskelværdien (som nu er på 133 pct. af BNP nedsat fra 160 pct., som var tærskelværdien i scoreboard-rapporten for det europæiske semester for 2012 og 2013) i kraft af en 2012-værdi på 239 pct. ift. en 2011-værdi på 238 pct., men at niveauet generelt har været faldende. Kommissionen vurderer, at koncentrationen af gæld på husholdningerne med de højeste indkomster, reducerer risici forbundet med rentestigninger.

¹⁵EU-lande omfattet af programmer for finansiel assistance, Grækenland, Irland, Portugal, Rumænien og Cypern, vurderes ikke som led i MIP'en.

Bilag 2 viser udviklingen i scoreboard-indikatorerne for Danmark i perioden 2003-2012.

ECOFIN 10. december 2013 og videre proces

ECOFIN ventes på mødet den 10. december 2013 at have en drøftelse af rapporten mhp. input til Kommissionens videre dybdegående analyser. Kommissionens dybdegående analyser forventes at foreligge i foråret 2014. Efterfølgende skal landene i ECOFIN på grundlag af Kommissionens dybdegående analyser drøfte og tage stilling til den videre håndtering af lande, som vurderes at have ubalancer. ECOFIN vil kunne vedtage mulige anbefalinger som led i de landespecifikke anbefalinger eller egentlige henstillinger under makroudbalanceringsproceduren efter forslag fra Kommissionen alt efter ubalancerens karakter.

Hjemmelsgrundlag

Ikke relevant.

Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet ventes ikke at udtale sig i sagen.

Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Ikke relevant.

Statsfinansielle konsekvenser

Ikke relevant.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det styrkede makroøkonomiske samarbejde og overvågning, som Kommissionens scoreboard-rapport er en del af, vil kunne have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, i det omfang en sådan overvågning gennem en konsistent implementering af reglerne bidrager til at understøtte makroøkonomisk stabilitet og dermed bæredygtig vækst og beskæftigelse i medlemslandene.

Høring

Ikke relevant.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen om Kommissionens scoreboard-rapport for det europæiske semester for 2014 er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg. Samlenotat vedr. Kommissionens scoreboard-rapport for det europæiske semester for 2013 er forelagt Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 4. december 2012 og 12. februar 2013.

Holdning

Regeringens holdning

Regeringen støtter og lægger vægt på en troværdig og konsistent implementering af de reformerede regler i det økonomiske samarbejde. Det gælder også makroudbalancesproceduren som led i det europæiske semester for 2014.

Regeringen ventes at kunne støtte den enighed, der måtte kunne opnås i Rådet på grundlag af Kommissionens rapport og planer om dybdegående analyser af lande vedr. makroøkonomiske ubalancer, samt en videre dybdegående analyse af Danmark.

Når det gælder Danmark, er regeringen indforstået med en nærmere analyse af Danmarks udfordringer vedr. konkurrenceevne og den private gældsætning.

Regeringen er enig i, at Danmark har en konkurrenceevneudfordring, og det er regeringens ambition at styrke konkurrenceevnen, herunder gennem højere produktivitet. Regeringen har nedsat en produktivitetskommission, som skal komme med anbefalinger til, hvordan Danmark kan styrke produktiviteten og derigennem den danske konkurrenceevne. Kommissionen skal afslutte sit arbejde med udgangen af 2013.

Regeringen er enig i, at den private gældsætning steg væsentligt i årene forinden krisen, og at formuetabet ifm. det økonomiske tilbageslag har skabt et behov for konsolidering i den private sektor. Det er vurderingen, at Danmark har taget en del af tilpasningen ift. de ubalancer, der blev opbygget i højkonjunkturen op til krisen. Den høje danske private bruttogæld modsvares fortsat af store formuer i form af boliger, finansiel opsparing og pensionsordninger. Danske husholdninger havde således i 2012 en positiv nettoformue, som trods faldet i boligpriserne fortsat er højere end det historiske gennemsnit. Dermed er de danske husholdninger under ét ganske velkonsoliderede. Regeringen har analyseret husholdningernes formueforhold mv. mhp. at afdække evt. udfordringer på dette område. Analysen viser, at husholdningerne grundlæggende har en robust økonomi, og de for langt hovedpartens vedkommende er rustet til at klare eventuelle rentestigninger.

Regeringen har taget tiltag, som skal styrke stabiliteten på boligmarkedet og i det finansielle system. Det gælder bl.a. god-skik bekendtgørelsen, der indebærer, at en boligkøber skal kunne servicere et lån med afdrag og fast rente for at kunne optage et lån med variabel rente og/eller afdragsfrihed. Regeringen har desuden indført en trafiklysende ordning til risikomærkning af lån. Regeringen har desuden taget initiativ til lovgivning, som skal adressere refinansieringsrisici ved rentetilpasningslån.

Det bemærkes desuden, at realkreditsektoren også har taget initiativer, der trækker i retning af, at boligfinansieringen på længere sigt bliver mere stabil, herunderspredning af refinansieringen af de variabelt forrentede lån over året. Desuden er der indført differentierede bidragssatser, således at fastforrentede lån med afdrag har de laveste bidragssatser, mens mere risikable lån har højere satser, hvilket skal tilskynde til optagelse af de mindre risikable lånetyper.

Andre landes holdning

EU-landene ventes generelt at lægge vægt på en troværdig og konsistent implementering af makroudbalancesproceduren. EU-landene ventes generelt på grundlag af Kommissionens rapport at kunne støtte videre analyse af de 16 udpegede lande.

Bilag 1 - scoreboardets indikatorer for det europæiske semester for 2013

- *Betalingsbalancens løbende poster* som pct. af BNP beregnet bagud som et 3-årigt glidende gennemsnit med tærskelværdier på + 6/- 4 pct. af BNP, dvs. overskud/underskud på betalingsbalancen på 6 hhv. 4 pct. af BNP. Tærskelværdierne afspejler, at store betalingsbalanceunderskud i højere grad vurderes uhensigtsmæssige sammenlignet med store overskud. Betalingsbalancens løbende poster i sammenhæng med kapitalkontoen er en indikator for et lands netto långivning/låntagning overfor udlandet. Et højt betalingsbalanceunderskud indikerer, at økonomien som helhed er låntager, hvilket kan signalere ubalancer og svaghestegn for en økonomi, hvis låntagningen er uholdbar, og afspejler konkurrenceevneproblemer. Modsat vil høje betalingsbalanceoverskud kunne indikere strukturelle udfordringer i form af en underudviklet indenlandsk efterspørgsel.
- *Den internationale nettoinvesteringsposition* som pct. af BNP med tærskelværdi på -35 pct. af BNP. Den internationale investeringsposition er en indikator for et lands relative aktivposition overfor udlandet. En høj negativ nettoaktivposition overfor udlandet kan angive en økonomi, der er tynget af gæld og rentebetaling til udlandet.
- *Eksportmarksandele* målt i værdimæssige termer beregnet som den 5-årige kumulerede procentuelle ændring med en tærskelværdi på -6 pct. Eksportmarksandele kan være en indikator for udviklingen i et lands konkurrenceevne og måler den relative andel af det enkelte lands eksport ift. den samlede globale eksport.
- *Nominelle enhedslønomkostninger* beregnet som den 3-årige procentuelle ændring med tærskelværdi på +9 pct. for eurolande og +12 pct. for ikke-eurolande. Enhedslønomkostninger er en indikator for et lands omkostningskonkurrenceevne, og angiver den gennemsnitlige arbejdslønomkostning per produceret enhed. Tærskelværdier er differentieret for eurolande ift. ikke-eurolande, der afspejler, at eurolandenes indbyrdes valutakurs per definition er fastlåst, og derfor ikke kan absorbere effekter af en divergerende konkurrenceevneudvikling.
- *Reale effektive valutakurser* baseret på et harmoniseret forbrugerprisindeks og ift. 35 andre industrialiserede lande beregnet som den 3-årige procentuelle ændring i variabelen med tærskelværdier på +/- 5 pct. for eurolande og +/- 11 pct. for ikke-eurolande. Den reale effektive valutakurs er en indikator for et lands konkurrenceevne ift. et lands største handelspartnere, idet den måler den relative prisudvikling og svingninger i nominelle valutakurser. Tærskelværdier er differentieret for eurolande ift. ikke-eurolande, hvilket igen afspejler, at eurolandenes nominelle valutakurs per definition er fastlåst.
- *Ledighed* beregnet bagud som et 3-årigt glidende gennemsnit med en tærskelværdi på 10 pct. Denne indikator er tænkt at skulle overvåge høje og vedvarende ledighedsrater. Denne indikator kan muligvis indikere en potentiel fejlallokering af ressourcer og generel mangel på tilpasningskapacitet i økonomien, om end ledigheden snarere er et symptom og reagerer på andre underliggende ubalancer.
- *Den private sektors gæld* i pct. af BNP med en tærskelværdi på 133 pct. af BNP. Indikatoren er med i scoreboardet, da en uholdbar udvikling heri og for højt et niveau kan have potentielt negative konsekvenser for indenlandsk efterspørgsel og vækst og for den finansielle stabilitet og forstærke den private sektors sårbarhed overfor svingninger i konjunkturerne, bl.a. via aktivpriser, inflation og renter.

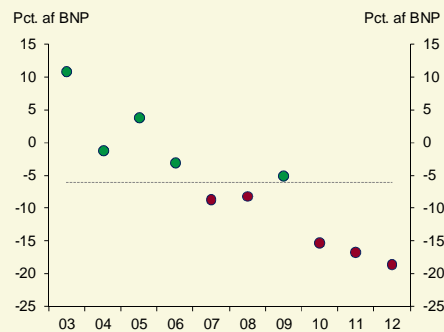

- *Kreditgivning til den private sektor* i pct. af BNP (årligt) med en tærskelværdi for væksten heri på 14 pct. af BNP. Der har historisk ofte vist sig at være en sammenhæng mellem væksten i kreditgivningen til den private sektor og forekomsten af finansielle kriser, idet en for høj vækst i kreditgivningen kan medføre øgede sårbarheder i den finansielle og i den private sektor.
- *Udviklingen i reale boligpriser* beregnet som den årlige procentuelle ændring med en tærskelværdi på +6 pct. Rationalet for inklusion af denne indikator er, at udviklingen på boligmarkedet i nogle tilfælde har været en væsentlig forklarende faktor under finansielle kriser. Boliger er gennemgående en væsentlig formuekomponent for husholdningerne i mange lande, og har historisk ofte været forbundet med betydelig variation over konjunkturcyklen, hvilket gør den til en egnet variabel at inkludere i scoreboardet.
- *Den offentlige gæld* i pct. af BNP med en tærskelværdi på 60 pct. af BNP, som er Traktatens referenceværdi. Den offentlige gæld skal ses som værende et supplement til vurderingen af den private gæld, og skal give et mere klart billede af et lands samlede gældssætning. Samarbejdet i EU om at sikre sunde og holdbare offentlige finanser sker fortsat først og fremmest indenfor rammerne af Stabilitets- og Vækstpagten.
- *Udviklingen i den finansielle sektors forpligtigelser* målt som den årlige vækstrate i de finansielle passiver med en tærskelværdi på 16,5 pct. Passiverne er den finansielle sektors samlede indlån og anden finansiering. Denne indikator kan give information om udviklingen i størrelsen af det finansielle system og mulige ubalancer i den finansielle sektor.

Bilag 2 – udviklingen i scoreboard-indikatorer for Danmark for 2003-2012¹⁶¹⁷

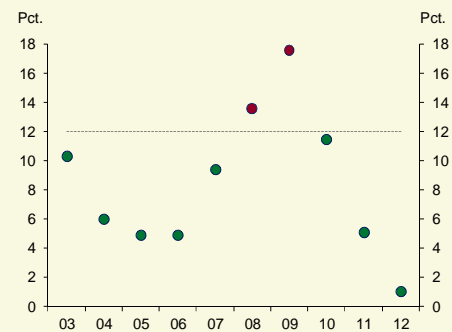
Figur 1
Eksportmarkedsandele

Anm.: Hvert punkt på grafen angiver den kumulerede ændring over de seneste 5 år. En positiv værdi udtrykker en stigning i Danmarks relative eksportandel ift. den samlede globale eksport. En negativ værdi udtrykker en reduktion i Danmarks relative eksportandel. Tærskelværdi på -6 pct. En grøn markering er udtryk for, at værdien for det givne år ikke overskrider tærskelværdien. En rød markering er udtryk for, at værdien for det givne år overskrider tærskelværdien.

Kilde: Kommissionen/Eurostat

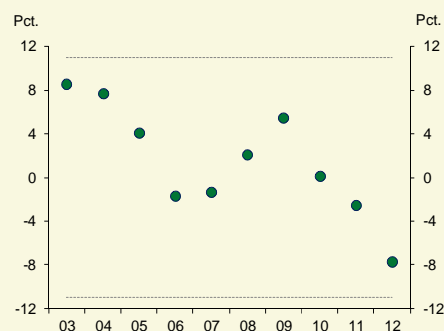
Figur 2
Nominelle enhedslønomkostninger

Anm.: Hvert punkt på grafen angiver den kumulerede ændring over de seneste 3 år. Tærskelværdi på 9 og 12 pct. for hhv. euro- og ikke-eurolande. En grøn markering er udtryk for, at værdien for det givne år ikke overskrider tærskelværdien. En rød markering er udtryk for, at værdien for det givne år overskrider tærskelværdien.

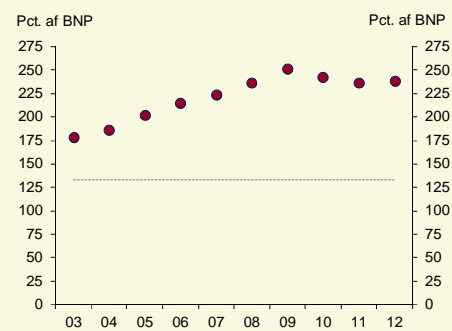
Kilde: Kommissionen/Eurostat

Figur 3
Reale effektive valutakurs

Anm.: Hvert punkt på grafen angiver den kumulerede ændring over 3 år. En positiv værdi udtrykker en styrkelse (appreciering) af kronens effektive værdi ift. 35 andre industrialiserede lande, dvs. kronekursen, når der tages højde for den relative prisudvikling overfor andre lande. En negativ værdi udtrykker en forin-

Figur 4
Privat bruttogæld

Anm.: Tærskelværdi på 133 pct. af BNP. En grøn markering er udtryk for, at værdien for det givne år ikke overskrider tærskelværdien. En rød markering er udtryk for, at værdien for det givne år overskrider tærskelværdien.

Kilde: Kommissionen/Eurostat

¹⁶ Det bemærkes, at makroudbalancesproceduren blev gennemført første gang som led i det europæiske semester for 2012, hvor scoreboardet var baseret på 2010-landeværdier for de respektive lande. De respektive tærskelværdier for de enkelte indikatorer er derfor vist i en periode fra 2003-09, hvor makroudbalancesproceduren ikke var etableret.

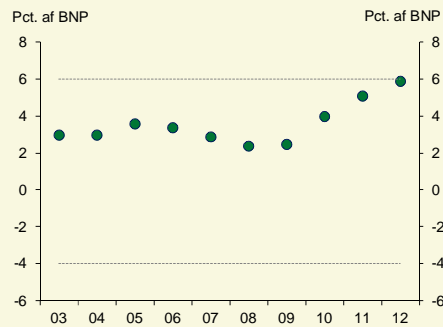
¹⁷ Se bilag 1 for nærmere om scoreboard-indikatorerne.

gelse (depreciering) af kronens effektive værdi. Tærskelværdi på +/-11 pct. En grøn markering er udtryk for, at værdien for det givne år ikke overskrider tærskelværdien. En rød markering er udtryk for, at værdien for det givne år overskrider tærskelværdien.

Kilde: Kommissionen

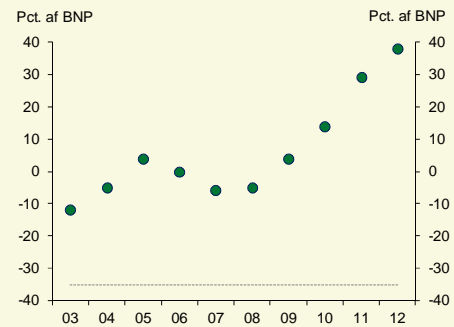
Figur 5
Betalingsbalancen

Anm.: Tærskelværdi på -4 pct. af BNP for betalingsbalanceunderskud og 6 pct. af BNP for overskud. En grøn markering er udtryk for, at værdien for det givne år ikke overskrider tærskelværdien. En rød markering er udtryk for, at værdien for det givne år overskrider tærskelværdien.

Kilde: Kommissionen/Eurostat

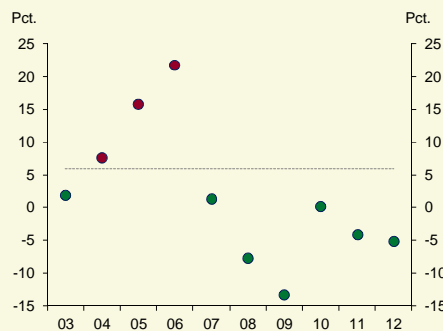
Figur 6
International nettoinvesteringsposition

Anm.: Tærskelværdi på -35 pct. af BNP. En grøn markering er udtryk for, at værdien for det givne år ikke overskrider tærskelværdien. En rød markering er udtryk for, at værdien for det givne år overskrider tærskelværdien.

Kilde: Kommissionen/Eurostat

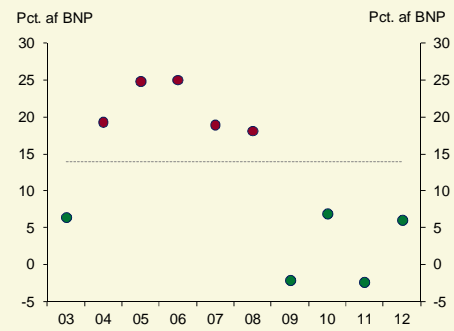
Figur 7
Boligpriser

Anm.: Årlige ændring. Tærskelværdi på 6 pct. En grøn markering er udtryk for, at værdien for det givne år ikke overskrider tærskelværdien. En rød markering er udtryk for, at værdien for det givne år overskrider tærskelværdien.

Kilde: Kommissionen/Eurostat

Figur 8
Vækst i privat kreditgivning

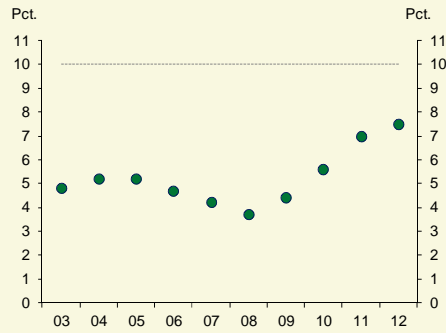

Anm.: Tærskelværdi på 14 pct. af BNP. En grøn markering er udtryk for, at værdien for det givne år ikke overskrider tærskelværdien. En rød markering er udtryk for, at værdien for det givne år overskrider tærskelværdien.

Kilde: Kommissionen/Eurostat

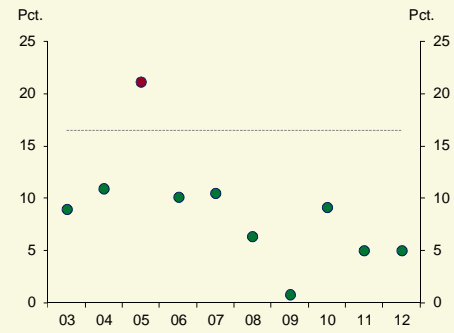
Figur 9
Ledighed

Anm.: Hvert punkt på grafen viser et gennemsnit af ledighedsraten over de seneste 3 år. Tærskelværdi på 10 pct. En grøn markering er udtryk for, at værdien for det givne år ikke overskrider tærskelværdien. En rød markering er udtryk for, at værdien for det givne år overskrider tærskelværdien.

Kilde: Kommissionen/Eurostat

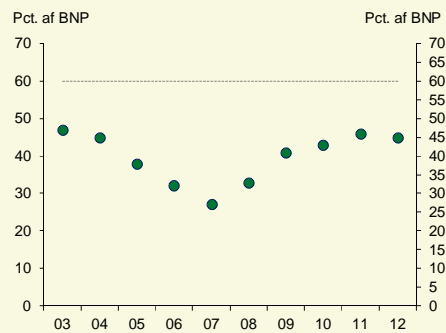
Figur 10
Vækst i den finansielle sektors forpligtigelser

Anm.: Årlige ændring. Tærskelværdi på 16,5 pct. En grøn markering er udtryk for, at værdien for det givne år ikke overskrider tærskelværdien. En rød markering er udtryk for, at værdien for det givne år overskrider tærskelværdien.

Kilde: Kommissionen/Eurostat

Figur 11
Offentlig bruttogæld

Anm.: Tærskelværdi på 60 pct. af BNP. En grøn markering er udtryk for, at værdien for det givne år ikke overskrider tærskelværdien. En rød markering er udtryk for, at værdien for det givne år overskrider tærskelværdien.

Kilde: Kommissionen/Eurostat

Bilag 3 – Makroubalanceproceduren – landeværdier for scoreboardets indikatorer for det europæiske semester 2014 (værdier er for 2012)

År: 2012	Indikatorer for eksterne ubalancer og konkurrenceevne										Indikatorer for interne ubalancer								Vækst i den finansielle sektors forpligtelser			
	Betalingsbalancen		International nettoinvesteringsposition		Real effektiv valutakurs		Eksportmarkedsandele		Nominelle enhedsløn-omkostninger		Boligpriser		Privat kreditgivning		Privat gæld		Offentlig gæld				Ledighed	
Tærskelværdi	-4/+6 pct. af BNP		-35 pct. af BNP		±5 & ±11 pct. – ændring over tre år **		-6 pct. - ændring over fem år		+9 & +12 pct. – ændring over tre år **		+6 pct. – ændring over ét år		14 pct. af BNP***		133 pct. af BNP****		60 pct. af BNP		10 pct. – gennemsnit over tre år		16,5 pct. - ændring over ét år	
Pct. / Pct.-point	2012	2011/12	2012	2011/12	2012	2011/12	2012	2011/12	2012	2011/12	2012	2011/12	2012	2011/12	2012	2011/12	2012	2011/12	2012	2011/12	2012	2011/12
Belgien	-0,4	-0,1	48	-17,7	-4,3	-3,8	-14,9	-4,7	6,6	0,3	-0,2	-0,1	-1,5	-13,1	146	-89,7	100	2,2	7,7	-0,1	-3,9	-8,6
Bulgarien	-0,9	2,5	-80	5,6	-4,0	-7,1	4,8	-12,4	7,4	-12,9	-5,3	3,7	2,5	9,2	132	-14,0	19	2,7	11,3	1,9	10,1	4,5
Cypern*	-6,7	1,7	-82	-10,7	-5,8	-4,9	-26,6	-10,2	0,8	-8,0	-2,2	6,3	10,0	-6,1	299	11,5	87	15,9	8,7	2,1	-1,9	-1,7
Danmark	5,9	0,9	38	13,5	-7,7	-6,0	-18,6	-1,7	1,0	-3,7	-5,1	-0,2	6,1	8,3	239	1,4	45	-1,4	7,5	0,5	5,0	0,0
Estland	0,9	-1,9	-54	3,8	-3,4	-4,2	6,5	-4,6	-2,8	3,4	3,5	0,2	4,7	-2,1	129	-3,9	10	3,9	13,2	-1,2	12,9	17,3
Finland	-0,5	-1,1	18	4,9	-8,3	-7,0	-30,8	-7,9	4,8	-4,3	-0,5	-0,2	9,0	4,4	158	-20,8	54	5,0	8,0	-0,1	-0,2	-31
Frankrig	-1,8	-0,2	-21	-5,1	-7,8	-4,6	-14,0	-2,8	4,1	-1,9	-2,3	-6,1	3,5	-0,5	141	-19,4	90	4,0	9,9	0,3	-0,1	-7,4
Grækenland*	-7,5	2,9	-109	-22,9	-4,5	-7,6	-26,7	-8,0	-8,1	-12,2	-12,4	-7,3	-6,8	-1,3	129	4,0	157	-13,6	18,2	5,0	-3,4	0,0
Irland*	2,3	2,3	-112	-16,0	-12,2	-3,1	-16,3	-4,1	-10,4	2,4	-11,7	3,5	-1,6	-5,6	306	-3,5	117	10,6	14,4	1,1	-0,7	-0,1
Italien	-2,3	0,6	-25	-4,4	-6,2	-4,1	-23,8	-5,4	3,1	-1,3	-5,4	-3,4	-1,0	-3,6	126	-2,6	127	6,3	9,2	1,0	7,1	3,3
Kroatien	-0,5	1,7	-89	3,0	-8,3	-3,8	-24,7	-6,7	0,8	-5,3	-2,4	3,7	-2,1	-2	132	-2	56	4	2,3	2,3	0,9	-1,1
Letland	-0,6	-3,7	-67	6,3	-8,5	-7,9	12,3	-11,3	-5,8	9,2	-0,6	-5,5	-1,0	1,5	92	-33,4	41	-1,2	16,9	-1,2	4,1	7,3
Litauen	-1,3	-1,3	-53	-0,4	-6,7	-10,3	29,3	4,1	-4,6	3,8	-3,2	-5,6	-0,3	0,5	63	-7,1	41	2,5	15,6	0,0	-0,3	-9,2
Luxembourg	7,0	-0,5	169	61,2	-2,3	-3,1	-18,3	-8,2	9,8	-2,7	2,5	1,0	-5,0	-7,5	317	-9,3	22	3,7	4,8	0,0	11,3	0,0
Malta	-1,6	2,7	25	19,3	-7,7	-4,7	4,5	-7,2	4,9	-0,9	0,3	2,6	-1,6	-3,8	155	-54,9	71	0,1	6,6	-0,2	4,1	2,7
Nederlandene	8,8	1,3	47	11,5	-6,0	-4,4	-12,0	-3,8	3,3	-2,5	-8,7	-4,7	0,2	-0,5	219	-5,6	71	5,5	4,7	0,5	4,9	-2,3
Polen	-4,6	0,0	-67	-3,5	1,3	12,2	1,3	-11,5	4,4	0,1	-5,9	-0,2	3,4	-3,7	75	-4,5	56	-0,4	9,8	0,6	9,6	16,6
Portugal*	-6,5	2,6	-115	-10,0	-4,0	-2,1	-16,0	-6,5	-5,3	-6,2	-8,6	-5,0	-5,4	-2,2	224	-25,4	124	15,9	13,6	1,7	-3,6	-2,9
Rumænien*	-4,4	-0,1	-68	-5,5	-1,9	0,5	5,9	-16,9	4,8	-8,1	-9,2	9,7	0,9	-0,9	73	1,2	38	4,6	7,2	0,0	5,3	2,4
Slovakiet	-1,7	0,4	-64	0,4	-3,2	-7,5	4,2	-16,7	0,9	-3,5	-5,9	-0,3	3,2	-0,1	73	-3,3	52	8,7	14	0,6	2,6	1,4
Slovenien	1,2	1,6	-45	-3,8	-4,5	-4,2	-19,9	-13,8	0,4	-7,9	-8,4	-9,4	-2,9	-4,8	114	-14,3	54	7,1	8,1	1,0	-0,8	0,5
Spanien	-3,1	1,2	-93	-1,3	-5,2	-3,9	-14,6	-7,0	-5,6	-3,5	-16,9	-6,9	-10,5	-6,4	194	-23,9	86	16,7	22,3	2,4	3,3	-0,4
Storbritannien	-2,8	-0,6	-9	8,3	5,8	12,9	-19,0	5,2	6,1	-2,0	-0,9	4,5	2,6	1,6	179	-25,6	89	4,0	7,9	0,1	-4,3	-16,1
Sverige	6,2	-0,4	-10	-1,7	10,1	6,2	-18,8	-7,2	0,7	-0,5	-0,2	-1,2	1,8	-4,5	212	-20,2	38	-0,4	8,1	0,0	4,4	0,2
Tjekkiet	-3,0	0,0	-50	-0,7	0,4	0,1	-4,2	-12,6	3,9	0,6	-3,9	-3,9	0,6	-1,9	72	-6,1	46	5,2	7,0	0,1	5,4	4,5
Tyskland	6,5	0,6	42	9,4	-8,9	-5,0	-13,1	-4,7	3,0	-2,9	1,8	0,4	1,5	-3,3	107	-20,8	81	0,5	6,2	-0,7	4,4	2,3
Ungarn	0,6	0,0	-103	2,9	-1,2	2,1	-17,8	-15,0	4,4	0,7	-9,2	-5,1	-6,1	-12,5	131	-36,3	80	-1,4	11,0	0,3	-8,3	5,7
Østrig	2,2	0,0	0	2,3	-4,7	-3,7	-21,2	-8,5	4,1	-1,8	NA	NA	2,7	-1,4	147	-13,7	74	1,6	4,3	-0,1	-0,9	-0,6

Kilde: Kommissionen. Data er fra scoreboard-rapporten udgivet den 13. november 2013. Anm.: * Programlande, ** Tærskelværdier gældende for hhv. euro- og ikke eurolande. *** Tærskelværdi er ændret fra 15 pct. fra rapport ift. 2013. **** Tærskelværdi er ændret fra 160 pct. ift. rapport for 2013.

Dagsordenspunkt 9: Europæisk semester: Vækstundersøgelsen 2014

KOM(2013) 800, KOM(2013) 801, KOM (2013) 785

Resumé

Det europæiske semester 2014 blev indledt med offentliggørelsen af Kommissionens årlige vækstundersøgelse den 13. november 2013. På det kommende ECOFIN ventes en første drøftelse af vækstundersøgelsens bud på de overordnede økonomisk-politiske udfordringer og prioritetsområder for EU.

Baggrund

Det europæiske semester udgør rammen om koordineringen af EU-landenes økonomiske politik. Som led i semesteret gennemføres en samlet drøftelse af landenes økonomiske politik i foråret hvert år, som grundlag for landenes vedtagelse af national økonomisk politik, reformer m.v., herunder de nationale finanslove for det efterfølgende budgetår i efteråret. Det tredje europæiske semester blev afsluttet med vedtagelse af landespecifikke anbefalinger på ECOFIN den 9. juli 2013.

Det europæiske semester 2014 blev indledt med offentliggørelsen af Kommissionens årlige vækstundersøgelse (Annual Growth Survey) den 13. november 2013. I de kommende måneder vil vækstundersøgelsen blive drøftet i bl.a. ECOFIN og Det Europæiske Råd (DER). På DER 20.-21. marts 2014 forventes stats- og regeringscheferne på baggrund af vækstundersøgelsen og rådskonklusioner fra bl.a. ECOFIN at vedtage generelle økonomisk-politiske retningslinjer for medlemslandene, jf. bilag 1 for en foreløbig tidsplan for det europæiske semester 2014.

Indhold

Kommissionens årlige vækstundersøgelse skitserer de overordnede økonomisk-politiske udfordringer i EU og opstiller en række prioriteter og generelle politikanbefalinger for medlemslandene.

På det kommende ECOFIN ventes en første drøftelse af Kommissionens årlige vækstundersøgelse 2014. ECOFIN vil ikke vedtage konklusioner på dette rådsmøde, men formentlig først på ECOFIN den 11. marts 2014.

Vækstundersøgelsen for 2014 består af en overordnet rapport samt tre delrapporter, der adresserer hhv. de beskæftigelsesmæssige udfordringer, status for opfølgningen på de landespecifikke anbefalinger samt status for implementering og håndhævelse af indre markedsregulering. Kommissionen har også fremlagt en scoreboardrapport om makroøkonomiske ubalancer.

De overordnede prioriteter i vækstundersøgelsen for 2014 er identiske med prioriteterne i vækstundersøgelsen for 2013. Kommissionen lægger således op til, at man på såvel nationalt plan som EU-plan især har fokus på flg.:

- 1) fortsættelse af en differentieret og vækstfremmende finanspolitisk konsolidering,
- 2) genetablering af normale lånemuligheder for erhvervslivet,
- 3) fremme af vækst og konkurrenceevne i dag og i fremtiden,
- 4) håndtering af arbejdsløsheden og de sociale konsekvenser af krisen og
- 5) modernisering af den offentlige forvaltning.

Kommissionen bemærker, at prioriteterne kan variere fra land til land, men at en tværgående topprioritet og den største udfordring det kommende år vil være at styrke den nationale reformindsats for at fremme vækst og konkurrenceevne.

Vækstundersøgelsen indeholder generelle analyser, eksempler på gennemførte nationale tiltag samt overordnede anbefalinger til euro-området og EU som helhed.

Kommissionen kommer endvidere med en generel vurdering af medlemslandenes fremskridt de seneste tre år med at følge op på de landespecifikke anbefalinger inden for de fem overordnede prioritetsområder:

1. Fortsættelse af en differentieret og vækstfremmende finanspolitisk konsolidering

Der har generelt været væsentlige fremskridt med konsolideringen af de offentlige finanser over de seneste år, men det offentlige gælds niveau er fortsat højt i mange medlemslande, ligesom sammensætningen af konsolideringen i mange tilfælde kunne have været mere vækstvenlig. Ifølge Kommissionens efterårsprognose 2014 er det offentlige budgetunderskud i EU reduceret fra 6,9 pct. af BNP i 2009 til skønnede 3,5 pct. af BNP i 2013. Den offentlige gæld i EU forventes at falde i 2015 og frem. I nogle lande var den finanspolitiske konsolidering i 2013 primært udgiftsbaseret (f.eks. Irland og Grækenland), mens den i andre lande primært var indtægtsbaseret (f.eks. Frankrig og Nederlandene) eller bestod af en blanding af konsolideringstiltag på udgifts- og indtægtssiden (f.eks. Italien og Spanien). Flere lande har øget de generelle skattesatser og det samlede skattetryk, mens kun få har øget skattebasen. I 23 lande er der gennemført pensionsreformer, der øger pensionsalderen. Mange lande har også sikret et mere eksplicit og holdbart link mellem pensionsalderen og den forventede levetid (f.eks. Danmark, Nederlandene og Italien) samt taget tiltag for at begrænse muligheden for tidlig tilbagetrækning og adgang til bl.a. førtidspension (f.eks. Danmark og Belgien). Endelig har de fleste lande styrket deres nationale budgetmæssige rammer bl.a. gennem etablering af et uafhængigt økonomisk råd og indførelsen af numeriske budgetregler.

Kommissionen konkluderer, at der trods fremskridt fortsat er behov for, at de enkelte medlemslande fastholder den aftalte vækstvenlige, differentierede finanspolitiske konsolideringsstrategi. Det er nødvendigt i forhold til at få reduceret de høje offentlige gælds niveauer og håndtere den finanspolitiske udfordring ved EU's generelt aldrende befolkning. Der bør tænkes i vækstvenlige konsolideringstiltag både på udgifts- og indtægtssiden og lægges mere vægt på at sikre høj kvalitet af de offentlige udgifter. Der bør sikres vækstvenlige skattesystemer, f.eks. ved omlægning af skat fra arbejde til forbrug, bolig og miljø. Lande med større finanspolitisk råderum bør stimulere private investeringer og landene bør generelt inden for rammerne af en sund finanspolitik prioritere langsigtede investeringer i områder, der kan forbedre vækstpotentiallet, herunder i uddannelse og forskning.

2. Genetablering af normale lånemuligheder for erhvervslivet

Det seneste år har været præget af mere stabilitet på de finansielle markeder, men der er fortsat risici og svagheder i den finansielle sektor og lånebetingelserne for erhvervslivet er endnu ikke fuldt ud normaliseret. Låneomfanget og finansieringsmulighederne varierer væsentligt mellem landene. Manglende adgang til finansiering udgør

fortsat en af de væsentligste barrierer for vækst, særlig for små og mellemstore virksomheder (SMV'er). Landene har gennemført tiltag for fx at håndtere erhvervslivets likviditetsbegrænsninger (f.eks. Portugal og Italien) samt at sikre styrket adgang til kapital for SMV'er (f.eks. Spanien) og styrke markedet for virksomhedsobligationer (f.eks. Danmark og Italien). Der er også i mange lande taget tiltag for at udvikle venturekapitalfonde (f.eks. Tyskland, Spanien og Nederlandene).

Kommissionen konkluderer, at der bør arbejdes videre med omstrukturering og oprydning i de europæiske banker, herunder i kraft af gennemgangen af bankernes balancer og stress test og gennemførelsen af de nye kapitalkrav, samt en hurtig vedtagelse og gennemførelse af Bankunionen. Der bør ligeledes arbejdes på at fremme alternative finansieringskilder, herunder bl.a. gennem venturekapital og virksomhedsobligationer. Endelig bør landene fortsat, hvor det er relevant, nøje overvåge udviklingen i den private gæld og de finansielle risici knyttet hertil.

3. Fremme af vækst og konkurrenceevne i dag og i fremtiden

Der bør være øget fokus på at gennemføre strukturelle reformer af produktmarkederne for at fremme EU's vækstpotentiale og sikre et velfungerende indre marked i EU. Nogle lande har gennemført væsentlige reformer for sikre øget konkurrence og effektivitet i servicesektoren (f.eks. Portugal, Spanien og Italien). I andre lande er der fortsat et stort reformpotentiale og behov for at få fulgt op på de landespecifikke anbefalinger (f.eks. Østrig, Belgien, Tyskland og Frankrig). Nogle lande har over de seneste år har valgt at prioritere offentlige midler til forskning og udvikling højt (f.eks. Østrig, Belgien og Sverige). Der er i stigende omfang forskel på, hvor innovative de europæiske økonomier er (Sverige, Tyskland, Danmark og Finland er blandt de mest innovative). I mange medlemslande er der endvidere behov for reformer af og investeringer i netværksindustrierne, herunder videreudvikling af energimarkederne for gas og elektricitet og togtransportsektoren i EU (f.eks. Østrig, Tjekkiet, Tyskland, Spanien og Frankrig). Der er stadig mange lande, der er bagud med gennemførelsen af EU's tredje energipakke.

Kommissionen konkluderer, at der bør sikres fuld gennemførelse af den tredje energipakke i 2014, øget omkostningseffektivitet i tilskudsordninger til vedvarende energi, samt forbedret ressourceeffektivitet. Der bør også arbejdes på at forbedre implementeringen af servicedirektivet, herunder ved at overvåge og hvor nødvendigt begrænse restriktioner inden for de regulerede professioner. Endelig bør landene øge indsatsen i forhold til at modernisere de nationale forskningssystemer.

4. Håndtering af arbejdsløsheden og sociale konsekvenser af krisen

De seneste tal for arbejdsløsheden i EU peger på en gennemsnitlig ledighed på 11 pct. og en ungdomsledighed på omkring 23 pct. i 2013. Landene har over de seneste år vedtaget eller er i færd med at gennemføre væsentlige reformer med henblik på at modernisere arbejdsmarkederne og styrke arbejdsmarkedsdeltagelsen. Den samlede skat på arbejde har været opadgående, men mange lande har sænket den. Lande med store makroøkonomiske ubalancer har gennemført omfattende reformer af rammerne for lønfastsættelsen (f.eks. Spanien) for at sikre større fleksibilitet i løntilpasningen. Nogle lande har gennemført reformer for at modernisere deres jobbeskyttelseslovgivning (f.eks. Spanien, Italien og Irland) samt for at styrke og målrette den aktive arbejdsmarkedspolitik (f.eks. Tyskland, Irland og Sverige). Der ses i landene en generelt øget indsats i forhold til at bekæmpe ungdomsarbejdsløshed, herunder gennem etablering af ungegarantier, ligesom mange lande prioriterer udviklingen af praktikpladser og erhvervsuddannelser af høj kvalitet (f.eks. Spanien, Italien og Portugal). Der er også gennemført tiltag for at øge den livslange læring, mindske uddannelsesfrafaldet og bekæmpe fattigdom, bl.a. ved aktiveringstiltag og reform af understøttelsessystemerne (f.eks. Litauen og Danmark).

Kommissionen konkluderer, at landene bør opprioritere den aktive arbejdsmarkedspolitik, herunder tiltag til støtte og træning af arbejdsløse samt tiltag, der kan styrke og forbedre arbejdsformidlingen og sikre gennemførelsen af en ungegaranti. Der er lige-

ledes behov for en øget reformindsats for at sikre, at lønudviklingen flugter produktivtetsudviklingen, herunder ved at modernisere jobbeskyttelseslovgivning og fremme arbejdsmobilitet. Endelig bør der gøres en yderligere indsats for at forbedre de nationale uddannelses- og træningssystemer og sikre mere effektive sociale understøttelsessystemer, bl.a. ved en mere målrettet og simplificeret tilgang og et stærkere link mellem støtte og aktivering.

5. Modernisering af den offentlige forvaltning

EU halter generelt bagefter sine globale partnere i forhold til at sikre gode rammevilkår for det private erhvervsliv. Svaghederne varierer på tværs af landene. I nogle lande er det forholdsvis nemt at starte en virksomhed (f.eks. Irland og Storbritannien), mens det i andre lande er kompliceret (f.eks. Spanien og Luxembourg). Det er ligeledes i nogle lande vanskeligt at opnå en bygningstilladelse (f.eks. Frankrig og Spanien) og håndhæve kontrakter (f.eks. Italien og Grækenland).

Kommissionen konkluderer, at der kan gøres mere for at anvende digitale løsninger i den offentlige sektor og administration, herunder i relation til skatteopkrævningssystemer og servicedirektivets såkaldte kvikskranker (hjælp til særligt små og mellemstore virksomheder). Der bør også gøres en indsats for at simplificere virksomhedernes rammevilkår bl.a. ved regelforenklinger og reduktion af de administrative byrder.

Specifikt om Danmark

Vækstundersøgelsen for 2014 indeholder et bilag med status for opfølgningen på de landespecifikke anbefalinger i de enkelte medlemslande. For Danmarks vedkommende omtales regeringens senest gennemførte og planlagte initiativer og reformer i forhold til at følge op på sidste års anbefalinger vedr. 1) finanspolitik 2) konkurrence og 3) beskæftigelse og uddannelse. Kommissionen bemærker endvidere, at risici for den finansielle stabilitet ved det høje niveau for husholdningernes gæld vurderes at være begrænsede samt at regeringen og den finansielle sektor over det seneste år har taget en række initiativer, der går i den rigtige retning.

Hjemmelsgrundlag

Ikke relevant.

Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

Statsfinansielle konsekvenser

Ikke relevant.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det styrkede makroøkonomisk samarbejde og overvågning ventes at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, i det omfang en sådan overvågning gennem en konsistent implementering af regler og anbefalinger bidrager til at understøtte makro-

økonomisk stabilitet og sikrer en bæredygtig vækst og beskæftigelse i medlemslandene.

Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Holdning

Dansk holdning

Regeringen er generelt enig i de fem overordnede prioriteter, der er fremlagt i Kommissionens årlige vækstundersøgelse for 2014. Regeringens politik og reformdagsorden er generelt i overensstemmelse med Kommissionens overordnede prioriteter og anbefalinger.

Regeringen lægger vægt på, at EU fortsat har den rigtige økonomisk-politiske strategi, hvor den finanspolitiske konsolidering og reformforpligtelserne er differentieret på tværs af landene i lyset af deres respektive udfordringer, og lægger vægt på, at denne konsoliderings- og reformstrategi gennemføres konsekvent med henblik på at genetablere tilliden til de europæiske økonomier, at få de offentlige finanser tilbage på sporet og sikre holdbar vækst og jobskabelse. Desuden er det vigtigt, at man inden for disse rammer udnytter de eksisterende muligheder på europæisk niveau for at styrke væksten, herunder gennem det indre marked.

Andre landes holdning

EU-landene ventes generelt at kunne støtte de fem overordnede prioriteter fremlagt i Kommissionens årlige vækstundersøgelse for 2014.

Bilag 1 –Tentativ tidsplan for det europæiske semester 2014 (ECOFIN)

Det nuværende og kommende formandskab har præsenteret følgende tentative tidsplan for det europæiske semester 2014 (for så vidt angår ECOFIN):

Tentativ tidsplan for det europæiske semester 2014

Første fase frem til forårstopmøde i DER marts 2014

13. november 2013	Offentliggørelse af Kommissionens årlige vækstundersøgelse 2014
December-marts	Drøftelser af vækstundersøgelsen i relevante rådsformationer
10. december 2013	Generel drøftelse vedr. vækstundersøgelsen på ECOFIN
19. december 2013	Generel drøftelse vedr. vækstundersøgelsen på DER
Februar 2014	Bilaterale møder mellem Kommissionen og medlemslandene vedr. vækstundersøgelsen og de landespecifikke anbefalinger
18. februar 2014	Drøftelse vedr. makroøkonomiske ubalancer i ECOFIN
Marts 2014	Offentliggørelse af Kommissionens dybdegående analyser vedr. makroøkonomiske ubalancer
11. marts 2014	ECOFIN udarbejder rådskonklusioner på baggrund af bl.a. Kommissionens vækstundersøgelse
20.-21. marts 2014	På forårstopmødet udarbejder DER generelle politisk-økonomiske retningslinjer med udgangspunkt i bl.a. vækstundersøgelsen.

Anden fase frem til DER i juni 2014

15.-30. april 2014	Medlemslandene fremlægger stabilitets- eller konvergensprogrammer samt nationale reformprogrammer, der tager højde for DER's generelle økonomisk-politiske retningslinjer
6. maj 2014	ECOFIN vedtager rådskonklusioner om makroøkonomiske ubalancer
Slutningen af maj 2014	Kommissionen fremlægger landespecifikke rapporter og udkast til udtalelser og landespecifikke anbefalinger samt eventuelt udkast til henstillinger mht. makroøkonomiske ubalancer
20. juni 2014	ECOFIN opnår politisk enighed om rådsudtalelser vedrørende de nationale stabilitets- og konvergensprogrammer og de landespecifikke anbefalinger samt eventuelle henstillinger vedr. makroøkonomiske ubalancer
26.-27. juni 2014	DER tilslutter sig de endelige landespecifikke anbefalinger og eventuelle henstillinger mht. makroøkonomiske ubalancer
Juli 2014	Endelig vedtagelse af de landespecifikke anbefalinger i ECOFIN

Dagsordenspunkt 12: Ny forordning om EU's betalingsbalancefacilitet

KOM(2012) 336

Resumé

ECOFIN ventes d. 10. december 2013 at have en statusdrøftelse om forslaget til ny forordning om EU's betalingsbalancefacilitet på grundlag af et kompromisforslag fra formandskabet.

Kommissionen fremsatte et forslag herom i juni 2012. Forhandlinger pågår nu på teknisk niveau. Forslaget har bl.a. til hensigt opdatere og ajourføre forordningen i lyset af, at EU- og eurolandene ifm. krisen har etableret forskellige finansieringsmekanismer, ligesom der er gennemført reformer af det økonomiske samarbejde. Desuden tilstræbes med forslaget en mere simpel beslutningsproces, end tilfældet er under den nuværende forordning. Derudover fastholdes generelt de gældende bestemmelser. Som i dag vil betalingsbalanceinstrumentet fortsat være forbeholdt ikke-eurolande, som opfylder forudsætningerne herfor.

Kommissionen har efter fremsættelsen af sit forslag i juni 2012 foreslået, at betalingsbalancefaciliteten også skal kunne yde lån til ikke-eurolande til brug for rekapitalisering af nødlidende finansielle institutioner i det pågældende land.

Formandskabets kompromisforslag fastholder generelt Kommissionens forslag. Kompromisforslaget præciserer, at lån til et ikke-euroland til rekapitaliseringsformål er en mulighed under faciliteten, såfremt problemerne i den finansielle sektor giver anledning til betalingsbalanceproblemer. Lån til et ikke-euroland til rekapitaliseringsformål vil ikke have en selvstændig status under faciliteten.

Nedenfor er sagen beskrevet i et prioriteret uddrag med vægt på de elementer, hvor formandskabets kompromisforslag særligt indebærer ændringer ift. Kommissionens forslag. Der henvises desuden til grund- og nærhedsnotat om Kommissionens forslag oversendt til Folketingets Europaudvalg i oktober 2012.

Baggrund

Den nuværende EU betalingsbalancefacilitet

I forordning (EF) nr. (332/2002) vedtaget i 2002 er fastlagt en mekanisme for finansiel støtte fra Unionen – EU's såkaldte betalingsbalancefacilitet for mellemfristet finansiel assistance ("Balance of Payments (BoP) assistance"). Faciliteten tager sigte på at lette ekstern finansiering i de medlemslande, der har vanskeligheder eller trues alvorligt af betalingsbalancevanskeligheder. Faciliteten kan kun anvendes af ikke-eurolande. Assistance under faciliteten kan tage form af lån eller anden finansieringsassistance, evt. af forebyggende karakter, som kan aktiveres i tilfælde af behov. Assistance under faciliteten tildeles ofte i sammenhæng med – men er ikke betinget af – et IMF-program.

Beslutninger om assistance fra betalingsbalancefaciliteten er i dag forbundet med to proceduremæssige trin. Et medlemsland som har behov for og ønsker mellemfristet finansiel assistance, retter henvendelse til Kommissionen og medlemslandene. Efter forslag fra Kommissionen, træffer Rådet som det første proceduretrin under den nuværende facilitet afgørelse om gensidig bistand, jf. traktaten om den europæiske unions funktionsmåde (TEUF) artikel 143. Det sker efter en vurdering af, at det pågældende medlemsland er i vanskeligheder eller alvorligt trues af vanskeligheder mht. sin betalingsbalance. Den gensidige bistand kan fx tage form af fælles optræden overfor internationale organisationer, ydelse af kreditter i begrænset omfang fra de øvrige medlemslande mv. Det fastlægges imidlertid ikke under denne beslutning, konkret

hvilket instrument der potentielt skal anvendes til at yde den gensidige bistand. Vurderes det, at bistanden skal tage form af mellemfristet finansiel assistance fra betalingsbalancefaciliteten, træffer Rådet som det andet proceduretrin på forslag fra Kommissionen afgørelse herom, herunder om hvorvidt assistancen skal tage form af et lån eller anden finansieringsassistance, assistancens størrelse, varighed mv. samt fastlægger de økonomisk-politiske betingelser, som vil være forbundet med assistancen. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Kommissionen og Rådet fastlægger i forlængelse heraf i samarbejde med de relevante myndigheder i modtagerlandet de økonomisk-politiske betingelser (i et aftalememorandum, "Memorandum of Understanding" – MoU), hvis opfyldelse er en forudsætning for løbende udbetalinger fra faciliteten. Under betalingsbalancefaciliteten er Kommissionen bemyndiget til at optage lån på kapitalmarkederne, som videreformidles til modtagerlandet på lignende økonomiske vilkår.

Betalingsbalancefaciliteten har en låneramme på 50 mia. euro (i lyset af krisen forhøjet fra oprindeligt 12 til 25 mia. euro i 2008 og fra 25 til 50 mia. euro i 2009), hvoraf i alt omtrent 15 mia. euro aktuelt er stillet til rådighed for udlån til hhv. Letland, Ungarn og Rumænien.¹⁸

Kommissionens forslag til ny forordning om EU's betalingsbalancefacilitet

Kommissionen har i juni 2012 fremsat forslag til ny forordning vedr. betalingsbalancefaciliteten.

Kommissionen anfører bl.a., at der er etableret nye støtteredskeer, herunder oprettelsen af den europæiske finansielle stabilitetsfacilitet (EFSF) og den europæiske stabilitetsmekanisme (ESM), som kan yde lån til og finansieret af eurolandene, samt EU27's finansielle stabiliseringsmekanisme (EFSM). Den gældende forordning for betalingsbalancefaciliteten holder ikke ifølge Kommissionen trit med denne udvikling, særligt er der under disse mekanismer indført mulighed for nye forebyggende faciliteter for eurolandene, fx faciliteter med karakter af kreditfaciliteter, som ikke i samme omfang er tilgængelige under betalingsbalancefaciliteten i dag. Kommissionens forslag indebærer, at ikke-eurolandemed behov for finansiel assistance gives adgang til lignende finansielle faciliteter, som er tilgængelige for eurolande med behov for finansiel assistance.

Forslaget lægger op til, at Rådets beslutninger om låne- og kreditformidling under betalingsbalancefaciliteten kun skal følge ét proceduremæssigt trin i stedet for i dag to, jf. ovenfor. Hensigten hermed er en mere forenklet beslutningsproces.

Indhold

Kommissionens forslag til ny forordning for betalingsbalancefaciliteten vedrører særligt følgende:

1. Instrumenter til finansiel assistance
2. Betingelser og procedurer for låne- og kreditformidling
3. Skærpet overvågning for lande, som modtager assistance
4. Konsistens med regler og procedurer i det økonomiske samarbejde
5. Vilkår for Kommissionens implementering af lånetransaktioner
6. Programovervågning under tilbagebetalingsforløb

Formandskabets kompromisforslag indebærer særligt ændringer til pkt. 1 og 2, idet Kommissionens forslag dog generelt fastholdes. Disse punkter er uddybet nedenfor. For

¹⁸ Rådet har senest d. 22. oktober 2013 formelt vedtaget en ny forebyggende facilitet til Rumænien på op til 2 mia. euro over en periode på 24 måneder på betingelse af opfyldelse af en række økonomisk-politiske betingelser. Da der er tale om en forebyggende facilitet, vil der kun ske udbetaling hvis behov. Assistanzen vil, hvis aktiveret, tage form af lån.

udbygning af Kommissionens forslag vedr. pkt. 3-6 henvises til grund- og nærhedsnotat i sagen.

1. Instrumenter til finansiel assistance

Kommissionens forslag indebærer, at assistance fra betalingsbalancefaciliteten, udover fortsat at skulle kunne ydes via et lån, også skal kunne ydes via forebyggende finansielle faciliteter, fx i form af såkaldte kreditfaciliteter. Formålet hermed er generelt at understøtte sunde økonomiske politikker og virke kriseforebyggende. Disse kreditfaciliteter skal enten ifølge forslaget kunne tage form af en forebyggende betinget kreditfacilitet ("Precautionary Conditioned Credit Line" – PCCL) eller en kreditfacilitet med skærpede betingelser ("Enhanced Conditions Credit Line" – ECCL), jf. nedenfor.

Den af Kommissionen foreslåede mulighed for, at der under visse betingelser kan stilles forebyggende finansielle faciliteter til rådighed under betalingsbalancefaciliteten, svarer til muligheden herfor for eurolande under EFSF/ESM.

Kommissionens forslag ændrer ikke på betalingsbalancefacilitetens overordnede beløbsramme for de låne- og kreditfaciliteter, som kan stilles til rådighed under instrumentet. Denne ramme vil fortsat være begrænset til i alt 50 mia. euro.

Kommissionen har efter fremsættelsen af sit forslag i juni 2012 foreslået, at betalingsbalancefaciliteten også skal kunne yde lån til ikke-eurolande til brug for rekapitalisering af nødlidende finansielle institutioner i et ikke-euroland. Kommissionen foreslår, at lån til et ikke-euroland til rekapitaliseringsformål skal være en særskilt mulighed under faciliteten på linje med mere traditionelle lån i relation til betalingsbalanceproblemer for ikke-eurolande, som er facilitetens egentlige formål.

Formandskabets kompromisforslag fastholder generelt Kommissionens forslag. Kompromisforslaget præciserer, at lån til et ikke-euroland til rekapitaliseringsformål er en mulighed under faciliteten under betingelse af, at problemerne i den finansielle sektor giver anledning til betalingsbalanceproblemer. Kompromisforslaget præciserer således, at lån til et ikke-euroland til rekapitaliseringsformål er under forudsætning af, at kapitalproblemerne i finansielle institutioner i et ikke-euroland medfører eller må forventes at ville medføre en uholdbar belastning af betalingsbalancen i det pågældende ikke-euroland, herunder via betydelige kapitalbevægelser ud af dette land. Kompromisforslaget indebærer, at lån til et ikke-euroland til rekapitaliseringsformål ikke vil have en selvstændig status under faciliteten, som det er foreslået af Kommissionen, jf. ovenfor.

2. Betingelser og procedurer for låne- og kreditformidling

Ydelse af lån

Kommissionens forslag fastholder generelt de nuværende betingelser for ydelsen af lån fra betalingsbalancefaciliteten, idet processen herfor opdateres og ajourføres.

Det ikke-euroland, der søger at opnå et lån, skal ifølge forslaget rette anmodning til Kommissionen, ECB og den økonomiske og finansielle komité (EFC). Kommissionen m.fl. vurderer herefter holdbarheden i medlemslandets offentlige gæld samt et finansieringsbehov. Medlemslandet udarbejder herefter, i forståelse med Kommissionen, ECB og evt. IMF, et udkast til makroøkonomisk tilpasningsprogram mhp. at sikre en holdbar betalingsbalancesituation og en tilbagevenden til igen at kunne finansiere sig selv på de finansielle markeder. Der vil i den forbindelse skulle tages behørigt hensyn til de henstillinger og anbefalinger om finanspolitikken, der er blevet rettet til medlemslandet under Stabilitets- og Vækstpagten.

Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal efter forslag fra Kommissionen, kan beslutte at yde et lån til det pågældende medlemsland, og i så fald godkende det makroøkonomiske tilpasningsprogram. Rådets afgørelse skal fastlægge assistancens

størrelse, den maksimale gennemsnitlige løbetid, prissætning, den periode, hvor lånet er til rådighed mv. Kommissionen og det pågældende medlemsland indgår et aftalememorandum med de nærmere detaljer for tilpasningsprogrammet og de betingelser, som vil være forbundet med udbetalingen af assistancen. Dette aftalememorandum meddeles Rådet og Europa-Parlamentet.

Der vil, som under den nuværende forordning, være en løbende overvågning af lande med låneprogrammer. Kommissionen overvåger i samarbejde med ECB og evt. IMF gennemførelsen af tilpasningsprogrammet, herunder via missioner til det pågældende land. Kommissionen underretter løbende EFC. Ved betydelige afvigelser fra tilpasningsprogrammet kan Rådet træffe beslutning om, at et land ikke opfylder de aftalte betingelser for den finansielle støtte, hvorefter udbetalingerne suspenderes.

En afgørelse om, at et medlemsland ikke overholder sit makroøkonomiske tilpasningsprogram, vil ifølge Kommissionens forslag skulle medføre hel eller delvis suspension af betalinger eller forpligtelser af midler fra EU-budgettet, jf. den såkaldte udvidede makroøkonomiske konditionalitet forhandlet ifm. den næste flerårige finansielle ramme. Betalingsbalancefaciliteten er ikke omfattet af den gældende konditionalitet, som alene betinger forpligtelser fra samhørighedsfonden til medlemslandene på efterlevelsen af reglerne i Stabilitets- og Vækstpagten.

Kommissionen har fsva. forslaget om lån til ikke-eurolande til rekapitalisering foreslået, at et land som modtager sådanne lån, vil være underlagt en skærpet overvågning (jf. nedenfor), og at der udarbejdes et aftalememorandum i samarbejde mellem det pågældende ikke-euroland, Kommissionen og de øvrige medlemslande, som fastlægger betingelserne for assistancen.

Formandskabets kompromisforslag fastholder generelt Kommissionens forslag. Kompromisforslaget præciserer, at et lån under faciliteten til et ikke-euroland, herunder til rekapitaliseringsformål, vil være betinget af et makroøkonomisk tilpasningsprogram. Kompromisforslaget åbner mulighed for, at Kommissionen og Rådet kan vælge at lade et sådant tilpasningsprogram være fokuseret primært på den finansielle sektor, hvis det er problemer i den finansielle sektor, herunder kapitalproblemer i finansielle institutioner og et deraf afledt rekapitaliseringsbehov, som giver anledning til et betalingsbalanceproblem. Kompromisforslaget bemærker desuden, at indsættelsen af såkaldte Collective Action Clauses (CACs) i alle nyudstedelser af statsobligationer denomineret i udenlandsk valuta vil være et muligt krav som en del af et tilpasningsprogram for et ikke-euroland under faciliteten. En CAC er en bestemmelse i en lånekontrakt, der gør det muligt for et kvalificeret flertal af kreditorerne at forhandle en gældsrestrukturering med debitor på vegne af alle kreditorer. Restruktureringen af gælden kan fx indebære udskydelse af betalinger, reducerede rentebetalinger eller en nedskrivning af hovedstolen.

Forebyggende kreditfaciliteter

Kommissionens forslag indebærer, at et medlemsland kan få stillet forebyggende faciliteter til rådighed, herunder fx en kreditfacilitet, som der vil kunne trækkes på, hvis der vurderes behov herfor. Forslaget indebærer to former for betingede forebyggende kreditfaciliteter, jf. ovenfor, i form af den forebyggende betingede kreditfacilitet (PCCL) og kreditfaciliteten med skærpede betingelser (ECCL).

Der vil ikke – som i tilfældet med et lån – skulle udarbejdes et egentligt tilpasningsprogram og aftalememorandum for lande, som har behov for og ønsker en forebyggende kreditfacilitet under betalingsbalancefaciliteten. Kommissionens forslag indebærer derimod en tilgang, hvor adgangen til en forebyggende betinget kreditfacilitet (PCCL) er forbeholdt de ikke-eurolande, hvis økonomiske og finansielle situation fortsat er fundamentalt sund. Dette skal vurderes på grundlag af, hvorvidt følgende kriterier er opfyldt:

- Overholdelse af henstillinger og afgørelser under Stabilitets- og Vækstpagten (lande i underskudsproceduren vil kunne få adgang til en PCCL, forudsat at de efterlever deres henstilling)
- En holdbar offentlig gæld
- Overholdelse af forpligtelserne under makroudbalancesproceduren (lande i proceduren for uforholdsmæssigt store ubalancer vil kunne få adgang til en PCCL, forudsat at de er indstillet på at korrigere de ubalancer, som Rådet har identificeret)
- Adgang til finansiering på kapitalmarkederne på rimelige vilkår
- En holdbar økonomisk stilling over for udlandet
- Fravær af solvensproblemer i banksektoren, der ville indebære systemiske risici for banksystemets stabilitet

Adgangen til en kreditfacilitet med skærpede betingelser (ECCL) er åben for medlemslande, som ikke overholder visse af de ovenfor beskrevne kriterier, men hvis generelle økonomiske og finansielle situation fortsat er relativt sund. Det pågældende medlemsland, som ønsker en sådan facilitet, skal som led i aftalen om ydelsen af kreditfaciliteten og i samarbejde med Kommissionen og ECB tage skridt, der sigter mod at rette op på de af ovennævnte kriterier, der ikke anses for at være opfyldt.

Et land der søger om en kreditfacilitet, skal meddele dette til Kommissionen, ECB og EFC. Kommissionen vurderer herefter i samarbejde med ECB og evt. IMF holdbarheden af landets offentlige gæld og finansieringsbehov. Kommissionen mv. vurderer, om det pågældende medlemsland opfylder de nødvendige betingelser (jf. ovenfor) for at få adgang til en forebyggende betinget kreditfacilitet eller en kreditfacilitet med skærpede betingelser.

Rådet, der træffer beslutning med kvalificeret flertal efter forslag fra Kommissionen, kan tildele en PCCL eller en ECCL for en indledende rådighedsperiode på et år. På anmodning kan Kommissionen beslutte at forny faciliteten to gange, hver gang for en periode på seks måneder, således at den samlede rådighedsperiode højst kan være to år. Det pågældende land skal med et varsel gøre Kommissionen opmærksom på, at den ønsker at trække på kreditfaciliteten.

Beslutningen om tildeling af en kreditfacilitet skal indeholde bestemmelser om beløbsrammen, prissætningen for frigivne midler, rådighedsperiode, den maksimale gennemsnitlige løbetid for de lån, der trækkes mv. Kommissionen og den pågældende medlemsstat indgår et aftalememorandum, der præciserer betingelserne for kreditfaciliteten og muligheden for udbetalinger herfra.

Når der tildeles en kreditfacilitet, skal Kommissionen overvåge den løbende overholdelse af støtteberettigelseskriterierne, jf. ovenfor, og løbende underrette EFC. Kommissionen skal løbende revurdere, om kreditfaciliteten er hensigtsmæssig, hvis den anvendes. Konkluderer Kommissionen, at kreditfaciliteten ikke længere er hensigtsmæssig ift. at adressere det pågældende medlemslands vanskeligheder, kan Rådet efter forslag fra Kommissionen træffe afgørelse om, at kreditfaciliteten ikke længere skal være til rådighed, og henstille til medlemslandet at anmode om assistance i form af et ordinært lån i stedet.

Formandskabets kompromisforslag fastholder generelt Kommissionens forslag. Kompromisforslaget præciserer, at såfremt ikke-euroland, som har fået tildelt en kreditfacilitet, ikke længere opfylder betingelserne herfor, kan Rådet efter forslag fra Kommissionen beslutte at annullere faciliteten.

Hjemmelsgrundlag

Forslaget har hjemmel i TEUF artikel 352, hvorefter Rådet træffer afgørelse om forslaget med enstemmighed efter godkendelse fra Europa-Parlamentet.

Rådet beslutninger om mellemfristet betalingsbalanceassistance har i dag hjemmel i forordning 332/2002.

Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at ift. vedtagelsen af forordningen, som udgør en ramme for tildelingen af assistance fra EU til ikke-eurolande, indeholder traktaten ingen anden hjemmel end artikel 352. Jf. denne artikel gør Kommissionen indenfor rammerne af proceduren for kontrol med overholdelse af nærhedsprincippet de nationale parlamenter opmærksom på forslag, der fremsættes på grundlag af TEUF artikel 352.

Regeringen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet formålet med betalingsbalancefaciliteten om at lette ekstern finansiering i de medlemslande, der har vanskeligheder eller trues alvorligt af betalingsbalancevanskeligheder og således understøtte en holdbar betalingsbalanceudvikling, bedst kan opnås på EU-niveau og ikke i tilstrækkelig grad af medlemslandene individuelt.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har i april 2013 vedtaget en udtalelse om forslaget. Parlamentet støtter generelt forslaget.¹⁹ Parlamentet støtter bl.a. etableringen af en indirekte rekapitaliseringsmekanisme for ikke-eurolande under betalingsbalancefaciliteten, som kan yde lån til ikke-eurolande mhp. rekapitalisering af nødlidende finansielle institutioner i dette land.

Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget kan få statsfinansielle konsekvenser, idet anvendelsesmulighederne for betalingsbalancefaciliteten udvides. Det vil alt andet lige øge de mulige situationer, hvor ikke-eurolande kan få stillet lån/kreditfaciliteter til rådighed under faciliteten. Det bemærkes, at rammen for betalingsbalancefaciliteten ikke udvides. Beslutninger om betalingsbalanceassistance vil fortsat skulle træffes af Rådet med kvalificeret flertal.

Individuelle forslag om tildeling af lån eller kreditfacilitet fra EU's betalingsbalancefacilitet har potentielle statsfinansielle konsekvenser gennem indvirkningen på EU's budget. Danmark finansierer ca. 2 pct. af udgifterne på EU's budget. Det indebærer imidlertid ikke, at Danmark ifm. lån- eller kreditgivning fra betalingsbalancefaciliteten skal stille midler til rådighed. Finansiering tilvejebringes ved, at Kommissionen med sikkerhed i EU-budgettet, optager lån på de finansielle markeder eller hos finansielle institutioner, som gendulnes til modtagerlandet på lignende vilkår. Danmark vil først skulle stille midler til rådighed, svarende til Danmarks andel af EU-budgettet, i en situation, hvor lån eller kreditter fra betalingsbalancefaciliteten ikke tilbagebetales, når disse forfalder i fremtiden, og hvis Kommissionen i denne situation finder det nødvendigt at trække forholdsmæssigt på EU-landene for den manglende tilbagebetaling.

¹⁹<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P7-TA-2013-0174+0+DOC+PDF+V0//EN>

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget må forventes at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser for lande, som modtager støtte fra EU's betalingsbalancefacilitet, i det omfang det vil kunne understøtte den makroøkonomiske og finansielle stabilitet i modtagerlande, herunder en holdbar betalingsbalanceudvikling, hvilket kan være positivt for den økonomiske og finansielle stabilitet i hele EU.

Høring

Forslaget har ikke været i ekstern høring.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Grund- og nærhedsnotat om forslaget er oversendt til Folketingets Europaudvalg d. 9. oktober 2012.

Holdning

Regeringens holdning

Regeringen støtter generelt en ny forordning for EU's betalingsbalancefacilitet som led i at opdatere forordningen i lyset af de seneste års udvikling i det økonomiske samarbejde i EU og blandt eurolandene.

Regeringen støtter generelt formandskabets kompromisforslag.

Regeringen støtter, at lån til et ikke-euroland til rekapitaliseringsformål er en mulighed under faciliteten, såfremt anvendelse af en sådan mulighed sker i overensstemmelse med betingelserne for anvendelse af betalingsbalancefaciliteten, herunder at problemer i den finansielle sektor giver anledning til uholdbare betalingsbalanceproblemer. Regeringen kan i forlængelse heraf støtte, at EU-landene kan vælge at lade et sådant makroøkonomisk tilpasningsprogram være fokuseret primært på den finansielle sektor, hvis et betalingsbalanceproblem skyldes problemer i den finansielle sektor.

Regeringen lægger vægt på, at der foretages en regelmæssig høring af og rapportering til den økonomiske og finansielle komité (EFC) ifm. implementeringen af assistance fra betalingsbalancefaciliteten.

Andre landes holdning

Landene forventes generelt at kunne støtte en ny forordning for EU's betalingsbalancefacilitet. Det er dog endnu uklart, om der vil kunne samles den enstemmige opbakning til et kompromisforslag, som vil være påkrævet.